

VIENYBĖ Laimingų Naujų 1946 Metų

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

LIX METAI 50 N

PENKTADIENIS 1945 M. GRUODŽIO (DEC.) 28 D.

Yok Pank Library 470 Pula Ave AINA 5 CENTAI

DABAR

Ar išsiblaivys?
Ir vėl nuolaidos
Apie gen. Patton
Mūsų jubiliejus
JUOZAS TYSLIAVA

Šių metų pavasaris ir vasara grąžino pasauliui taiką ta prasme, kad liovėsi karo veiksmi.

Bet naujieji 1946 metai turėtų grąžinti nepriklausomybę visoms toms tautoms, kurioms šiame kare tai buvo išplešta.

Deja, apie nepriklausomybės grąžinimą Lietuvai ir kitoms valstybėms vis dar nekalbama nei Washingtone, nei Londone.

Ar 1946 metais išsiblaivys politinė padangė?

Rašant šiuos žodžius, Maskvos konferencija dar nebuvo baigta.

Nors dar oficialus pranešimo trijų didžiųjų ministrų nėra paskelbta, bet viena jau aišku, kad šioje konferencijoje rusams vėl nusileista.

Šį kartą nuolaidos padarytos Balkanų klausimu.

Jeigu Byrnes su Bevinu nusileidžia Balkanų klausimu, tai ką tada kalbėti apie Pabaltijį?

Bolševikų Vilnius kalėdiniame numeryje įdėtos Juozo Krumno eilės, kuriose apdainuojama "Socialistinė Tarybų Lietuva."

Tai buvo pirmomis bolševikų okupacijos dienomis — 1940 metais.

Bet kur šiandien Kruminas?

Antrą kartą bolševikams veržiantis į Lietuvą, poetas išbėgo į Vokietiją.

Šiandieninių Krumino poemų Vilnis nenorėtų spausinti.

Ne karo, bet medžioklės lauke mirė ir šiomis dienomis karių kapuose, Liuksemburge, palaidotas, gen. Patton mėgdavo rašyti eiles.

Bet vargiai, ar tas drąsus generolas, gyvas būdamas, žinojo, kad jis buvo poetas ne eilių rašytojas, bet savo pareigos, gyvenime.

Peržengęs Reiną, generolas Patton savo raporte gen. Eisenhoweriui, tarp kita ko, įrašė:

"Šiandien aš nusispioviau į Reiną..."

Šiomis dienomis Amerikos spaudoje pasirodė pora paveikslų, kuriuose aktualiai vaizduojama, kaip Hitlerio budeliai elgėsi su Varšuvos žydais.

Viename paveiksle matoma, kaip naciai varo žydymui būrį Varšuvos geto gyventojų.

Net maži vaikai — ir tie iškėlė rankytes...

Dėl neapsakomo nacių barbarizmo šiandien kenčia visa vokiečių tauta.

Nekaltas kraujas šaukiasi keršto.

Maskvos spauda vis dar rašo apie suteiktą kolonijoms nepriklausomybę.

Bet kodėl bolševikai neduoda nepriklausomybės Sibiro tautoms, kurias savo laiku burliškai kolonizavo?

Rusai siūlo nepriklausomybę tik tiems kraštams, kurių jie negali pasiekti.

Jeigu jie tokie dosnūs, tai kodėl negrąžina nepriklausomybės Lietuvai ir kitiems

Arcivyskupas Spellman skiriamas kardinolu

New Yorko arcivyskupas Francis J. Spellman prieš pat Kalėdas popiežiaus Pijaus XII paskirtas kardinolu. Ta proga, Spellman gavo daug sveikinimų — tiek iš katalikų, tiek iš ne katalikų. Šventes arcivyskupas praleido su savo 87 metų amžiaus tėvu ir kitais šeimos nariais Mass. valstybėje.

Ateinančių metų vasario mėnesio pradžioje arc. Spellman vyks į Romą.

Turkai kariausią

Ankaros radijas įspėjo Sovietų Sąjungą, kad jeigu pastaroji bandytų jėga grobti pretenduojamą Juodųjų jūrų pakraštįje 10,000 kvadratinų mylių Turkijos teritorijos plotą, tai turkai pasiryžę kariauti iki paskutinio kareivio.

Kaip žinoma, trijų didžiųjų užsienio ministrų konferencijoje, Maskvoje, buvo iškelta Sovietų pretenzijos ir Turkijos teritorija, esanti greta Batum. Be to, Maskva norėtų kontroliuoti Dardanelius.

AMERIKA ATIDARO VARTUS TREMTINIAMS IŠ EUROPOS

Svarbus prezidento Trumano pareiškimas

Prezidento Trumano pareiškimas, kad į Ameriką galės įvažiuoti karo tremtiniai ir išvinti asmenys iš Europos, be abejonės, buvo maloni Kalėdų dovana kiekvienam netekusiam tėvynės lietuviui.

Prezidento Trumano pareiškime sakoma, kad Amerika, suteikimą direktyvų atitinkamiems pasinaudoti esamu imigracijos kvotos įstatymu, nori parodyti pasauliui pavzdį, kaip sumažinti nuo karo nukentėjusių žmonių vargą.

Tuo pačiu kartu prezidentas Trumanas praneša apie suteiktą direktyvų atitinkamiems valdžios organams, kaip Valstybės Departamentui, Karo Departamentui, Valstybės Prokurorui, Sveikatos Departamentui ir kitiems, kurie tuojau turi pasiūsti savo atstovus į Europą ir pradėti rūpintis tremtinių vykimu reikalais. Prezidento pareiškime, tarp kita ko, sakoma, kad vizos turi būti suteikiamos visų tautybių žmonėms. Ypač bus rūpinamasi

dvieji jos šiaurės kaimynams?

Bostono Keleivis kukliai paminėjo savo 40 metų sukaktį.

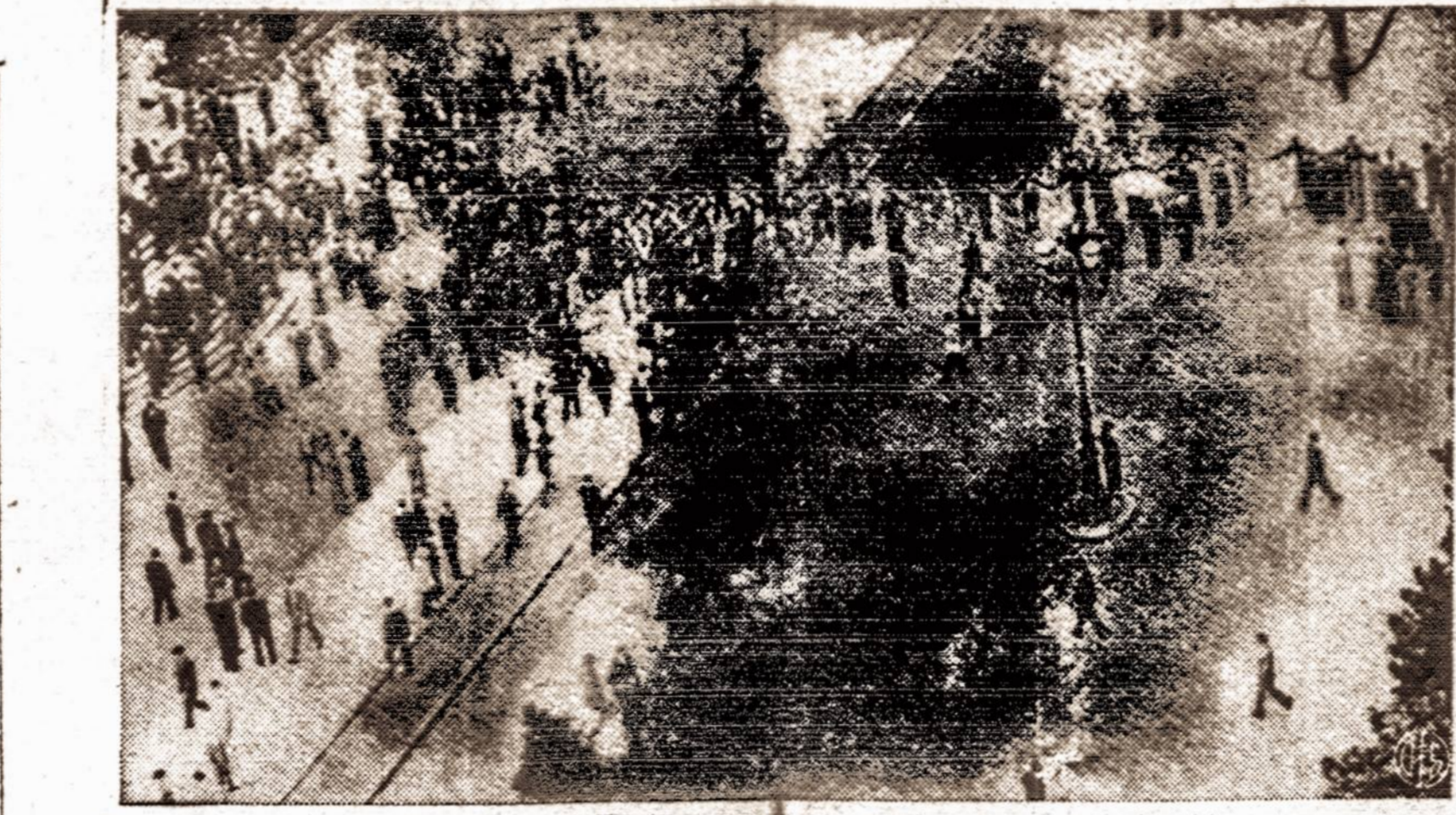
Ateinančių metų vasario mėnesį Vienybė minės 60 metų jubiliejų.

Jubiliejaus proga, vasario 24 d., Lafor Lyceum salėje, Brooklyne, įvyks didžiulis koncertas, kuriame dalyvaus stiprios muzikalinės jėgos.

Kaip žinoma, Vienybės koncerte pirmą kartą dainuos operos artistė Polyna Stoska-Stoškiūtė.

Vienybės koncertai visados būna įdomūs.

Aišku, kad šis jubiliejinis koncertas savo programos įdomumu pralenks visus iki šiol buvusius metinius Vienybės koncertus.

Buenos Aires demokratai, bijodami, kad jų konferencijos neišardytų diktatoriaus Perono šalininkai, gavėse sudarė barikadas ir kardonus. Priešiniams pradėjus atakuoti, buvo keletas nukautų ir sužeistų.

Rusai sovietuzoja savo zoną Reiche

Penki Amerikos spaudos korespondentai neseniai lankėsi rusų zonoje Reiche, kur jie rado visur vykdomą sovietizacijos programą. Visose svarbesnėse vietose vadovauja komunistai, kurie vykdo rusų įsakymus.

Užgriuvo 30 žmonių anglių kasyklose

Iš Penneville, Ky. pranešama, kad ten anglių kasyklose įvykęs sprogimas. Sakoma, kad giliai kasyklose gyvai palaidota apie 30 darbininkų. Iki šiol jų dar nepasisekė išgelbėti.

4,000 amerikiečių keli Prancūzijoje

Kariškame lageryje, netoli Marseles, Prancūzijoje, šiuo metu yra kalinama apie 4,000 Amerikos karių, nuteistų už įvairius nusikaltimus. Kai kurie iš jų yra nuteisti po 80, 40 ir 30 metų kalėti. Daugiausia už pabėgimą. Tarp šių nuteistųjų — 34 karininkai. Visi pasmerktieji prašo pergabenti juos į Jungtines Valstybes.

Nuvertino franką

Šiomis dienomis prancūzų valdžia nuvertino franką. Dabartinis franko kursas — 119 frankų doleris.

Šiomis dienomis mirė Liublino vyskupas Fulman, savo laiku nacių nuteistas mirti, bet stebuklingai išsigelbėjęs.

MIRĖ KUN. JUOZAS ŽIDANAVIČIUS

Laidotuvės pirmadienį, gruodžio 31 d.

Mūsų skaitytojas Kerbelis iš Amsterdam, N. Y. telefonu pranešė, kad gruodžio 26 d., 3 val. po pietų, mirė kun. Juozas Zidanavičius, ilgametis Amsterdamo lietuvių parapijos klebonas.

Velionis kun. Zidanavičius gimęs 1866 rugpjūčio 21 d. Seiriuose, Dzūkijoje. Daugiau, kaip prieš 50 metų į šventintais kunigus, velionis ėjo dvasininko pareigas Gudijoje. Į šį kraštą, tiesiog Amsterdamą, kun. Juozas Zidanavičius atvyko 1904 m.

Be bažnytinių pareigų, kun. Juozas Zidanavičius buvo žinomas, kaip rašytojas poetas ir uolus visuomenininkas. Jis yra parašęs ir išleidęs eilę savo kūrinių. Dar prieš mirtį velionis norėjo išleisti dvi savo eilių knygas — lyrikos ir giesmių.

Kaipo rašytojas, poetas ir publicistas, kun. Juozas Zidanavičius buvo žinomas Serijų Juozo vardu.

Velionis paliko artimų giminį Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje. Be žinomo muziko Antano Zidanavičiaus, gyvenančio New Yorke ir O. nos Zidanavičienės, kuri buvo velionio šeimininkė ir glo-

Ar JAV nutrauks sątais su Franco?

Einąs Valstybės sekretoriaus pareigas Dean Acheson pareiškė, kad Jungtinės Valstybės pranešusios Prancūzijai ir Anglijai, jog jos sutikusios apsvaistinti prancūzų valdžios pasiūlymą nutraukti santykius su gen. Franco valdžia.

Dėl nutraukimo santykių su Franco Ispanija turėjo atsakyti ir Anglijai, bet iki šiol Londonas dėl to tyli. Manoma, kad britai to žygio tuo tarpu nedarys.

Prancūzai užėmė šachtas Saare

Prancūzai, kurie dabar yra okupavę Saaro kraštą, ten sekvestrovo visas anglių kasyklas. Anglai, kurie pirmiau jau sekvestrovo anglių kasyklas Ruro krašte, neprotestavo dėl tokio prancūzų žygio.

Perdavė toną vokiško aukso

Pirmą kartą, karui pasibaigus, sąjungininkams pavyko gauti gen. Franco leidimą išvabinti iš Ispanijos met toną aukso, kuris priklausė Vokietijos valstybės bankui.

BUVO TRYS BROLIAI...

Jie susirinko į konferenciją Maskvoje

(Specialiai Vienybei iš Europos)

...Buvo trys broliai: du ruzumi, o trečias — durnius...

Tokiais žodžiais prasideda daug lietuviškų pasakų. Ne vienas dar jas prisimena, todėl turinio nebekartosime. Jų išvada visuomet ta pati: durnius pagaliau prigauna gudruolius ir visur išeina laimėtoju.

Tai graži lietuviška pasaka, kuri jau kelinti metai vyksta realame gyvenime. Ji labai pamokinanti. Ir ji nuostabiai tiksliai padeda išaiškinti kelių pastarųjų metų pasaulio politikos raidą.

Veksmo vieta visą laiką buvo Europoje. Tik paskutiniaisiais mėnesiais ji pradeda persikelti toliau į Aziją, Kiniją, Japoniją, Persiją (Azerbeidžanas)...

KA NUTARS TRYS DIDIEJI?

Rašant šiuos žodžius, Maskvos konferencija buvo jau prasidėjusi. Kai straipsnis pateks į skaitytojo rankas, ji gal jau bus pasibaigusi.

Tad gal būtų buvę geriau sulaukti jos galo ir tik tada rašyti? Atrodo, nebūtina, nes apie konferencijos tikruosius nutarimus ir tada nežinosime tiek, kiek šiandien. Tai jau įprastas visų "Trijų Didžiųjų" konferencijų būdas. Ten, kur dalyvauja Rusija, tarp jų, kurie tariasi ir daro sprendimus, ir tu, kuriems vėliau nutarimai pritaikomi, tuojau nusileidžia geležinė uždanga. Paslaptis, paslaptis, paslaptis! Po to gražių žodžių komunikatas...

Tokia dabar tampa politika ir diplomatija laikotarpio, kurį vadiname istorijoje didžiausiu demokratų laimėjimu...

Prieš konferenciją Byrnes, išsireiškė, jog Maskvoje nebus priimta sprendimų, o tik pasitarta dėl būsimų sprendimų, kuriuos teks padaryti kitose konferencijose arba tuoj pradėsiančioje veikti Jungtinių Tautų Organizacijoj.

Bevinas gi pareiškė, jog kaip tik turėsiu pagaliau būti susitarta dėl eilės apčiuopiamų dalykų.

Molotovas nieko nepareiškė, tik labai patenkintas sąsajos...

Taip trys broliai, — pasakysime anos pasakos žodžiais: du ruzumi ir trečias durnius, — susėdo Maskvoje prie žalių konferencijos stalo.

NESITIKIMA NIEKO GERO

Maskvos konferencija turėjo tikslą atitaisyti katės ir palieto pieno įspūdį, kuris visame pasaulyje susidarė dėl Londono konferencijos bankrotų.

Norėta vėl susitaikinti, nuo dėmes atleisti ir pamėginti apspręsti degančius klausimus. Pirmoje vietoje: Japonijos okupacijos kontrolė, anglių amerikiečių sutartis dėl atominės bombos, ginčai dėl Dardanelų, Azerbeidžiano, "demokratinų rinkimų" pietryčių Europoje, Kinijoje, naujosios Tautų Sąjungos, Vokietijos administracijos ir gal dar eilė kitų...

Kas nepavyko Londone penkiems, dabar tikėtasi, kad pavyks Maskvoje trimis. Bet iš tikrųjų juk ir Londone ginčai buvo ne tarp penkių, o tik trijų didžiųjų. Kuris iš tų trijų brolių pasikeis, t. y. nusileis, kuris vaidins ruzum-

niausį ir kuris durniausias?

Europoje grįžimas prie "trijų brolių" diplomatijos sukėlė aiškias nepasitenkinimo ir nusivylimo. Ypač nūsta įžeista Prancūzija. Nepatenkintos ir mažesnės tautos, kurios norėtų, kad eilė degančių klausimų pagaliau būtų viešai nagrinėjami naujojo Tautų Sąjungoje, o ne slaptomis trijų pasaulio diktatorių.

Niekam nebe paslaptis, kad visi didžiųjų ginčai daugiausia kyla tik dėl Maskvos neribotų reikalavimų ar pretenzijų. Šimtas milijonų europiečių jau praktiškai ant savo kailio patyrė, ką tos Kremliškios pretenzijos ir "saugumo zonos" iš tikrųjų reiškia.

Londone Maskva gavo per pirštus. Bet jei dabar Bevinas ir Byrnes važiuoja į Maskvą vėl, tai visiems kyla tik spėjimas, jog šiedu garbingi ponai bus švelnesni rusams, negu buvo Londone: kitaip, kamgi važiuoti į Maskvą?

LIETUVA NEMINIMA

Nė viena atsakinga vieta, nė joks laikraštis nepaminėjo, kad Maskvos konferencijoje būtų buvęs keliamas Lietuvos ir Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymo klausimas. Tuo galima patikėti.

Tam broliui, kuris įsidėjo į kišenį Baltijos valstybes, šis klausimas jau "išspręstas". Kitiem dviem jis, matyt, irgi neaktualus. Aktualus jis būtų nebet tada, jei Nemunas tekėtų ne vandeniui, bet nafta, o Satrijos kalne ne raganos kukuotų, bet būtų uraganų ar kitų vertingų mineralų kasyklos...

Dabar jiems Baltija tiek aktuali, kiek aktualus Atantio čarteris ir visos jo vėsmės laidos.

Kaikas sako: gal ir gerai, kad apie mus tyli. Gal būtų laug blogiau, jeigu viešai prakalbėtų, t. y. ne tik tyliai, bet ir oficialiai ruošų mums laidotuves...

Galbūt... Kas supras giliają ruzumų brolių išmintį? Jie šiandien džiaugiasi "demokratiniais rinkimais" Albanijoje ir užmezga ryšius su nepriklausoma Albanija. Jie daug siejosi dėl Siamo ir Korėjos likimo. Ka priėš visą tai Baltijos tautų laisvė!

Gal ir geriau, kad tylima. "Tylima" nuo pat pirmojo trijų didžiųjų susitikimo Teherane. "Tyleta" Talose, "tyleta" Potsdamė... Tos "tylos" vaisius Lietuvos Respublika jau metai su viršum valgo tikrovėje. Šimtai tūkstančių mūsų tremtinių ir pabėgėlių juos ragauja lageriuose.

Tyla — gera byla, — sako žemaičiai. Gera byla! Ligi šiol dar nė vienas "Trijų Didžiųjų" susitikimas nenešė pagerėjimo mūsų tėvynėms, o tik naują ir vis niūresnį padangės apsiniaukimą. Mes negalime kitaip bežiūrėti ir į šią konferenciją Maskvoje.

PAGUODOS ŽODŽIAI

Nuo valstybių užgimimo pasaulyje pradžios politikieriai vartoja labai gudrų, bet šiandien nieko nebeapgaunanai būdą suraminti kitiems. Alkanam jie sako — valgyk! o ištroškusiems — gerk! ir manoma, kad per tai jie pasirodo labai kilūs.

(nukelta į 8 psl.)

HARTFORDO LIETUVIŲ ŽINIOS

HARTFORD, CONN.—Lapkričio 2 d. teko man dalyvauti iškilmingam priėmimo su-grįžusių mūsų karių, kuriuos šaukia vaivšino Stankevičiai savo namuose. Kariai Jonas Medonis, Al. Sabeika ir Kęstutis Philips Pilipauskas, žymūs mūsų kolonijos veikėjai, vietos draugijų ir klubo nariai, tatai Agota ir Andrius Stankevičiai surengė jiems šauką priėmimo bankietą, kuriame dalyvavo karių tėvai, giminės ir draugai.

Laikė bankietą, kuris tęsėsi nuo 6 ligi 11 valandos vakaro, mūsų kariai turėjo progą, po keturių metų buvimo kariuomenėje, pirmu kartu pasimatyti su namieškiais, giminėmis ir artimais draugais. Tatai nestigo kalbų, džiaugsmo ir buvo malonu visiems prie bendro stalo, kupino visokių valgių ir gėrimų atnaujinti santykius, pasidalinti mūsų karių išpuodžiais iš jų karinės tarnybos pergyvenimų ir iš Europos sugrįžusių kraštų. Karių išpuodžiai labai įdomūs, dramatiški, kupini šurpulingų ir juokingų epizodų.

Jonas Medonis, kuris praeity buvo žymus jaunimo rataliuose veikėjas, choristas ir dramatiško ratalio narys, pasizymėjęs vaidila mūsų kukliose scenoje, pirmu kartu namieškiais, giminės ir draugus susitiko po keturių metų. Jonas pergyveno daug visko, daug matė karo laukų, kovų ir daug susitiko lietuvių karo tremtinių ir pabėgėlių Vokie-

tijoje, Prancūzijoje bei Belgijoje. Ji pasakojimai apie mūsų žmonių likimą, apie pabėgėlių ir tremtinių pasakojimus pergyvenimų tragedijų Lietuvoje po rusų ir vokiečių okupacijomis labai šurpulingi.

Jonas tarnavo inžinierių batalijone. Jam teko dažnai būti po vokiečių atakomis dažnai atakuodavo, norėdami sugriauti amerikiečių karių statomus patolinius tiltus ir t. t. Jonas atrodo kiek sumenkęs, jo nuotaika truputį nervinga, ypač kai jis prisimena savo išgyvenimus.

Al. Sabeika, kurio nuotaika civiliam gyvenime tarsi mūro siena nesugriauama, jo fiziška išvaizda tiek pat buvo stipri, dabar jis gerokai sumenkęs, nes tiktai jo išvaizdą matomi pergyvenimų dramatiškų momentų šėšėliai, bet jo nuotaikoje matomos šios savybės. Al. Sabeika pergyveno labai daug kovų, jam teko būti visu laiku fronte — nuolatinėse kovose, nes jis buvo lengvosios artilerijos ir tankų diviziono daliny.

Nemaniau išlikti gyvas, arba laisvas, kuomet mus vokiečiai buvo apsupę Belgijoje. Iš viso mūsų pulko išlikome tik apie 70 karių, daug mūsų draugų žuvo, daug sužeistų

ir į nelaisvę pagautų, bet aš išlikau gyvas ir nesužalotas, tiktai viena mano ausis ka-nuolių ir sprogstamųjų bombų trenksmais tapo pažeista. Žodžiu, nuo Anglų kanalo, per Prancūziją, Belgiją ir da-lį Olandijos pasiekėm Vokie-tiją, kovodami su vokiečiais — sakė Al. Sabeika. Bendrai jo pergyvenimai labai šurpulingi. Bet jis turi ir juokingų epizodų, atsiminimų, būda-mas okupacijos karių iš san-tykių su vokiečiais ir civiliais žmonėmis, iš susitikimų su ki-tų kraštų kariais, ypač su raudonarmiečiais Vokietijoje.

Sabeika pasakoja, kad ru-sų kariai iš karto buvo labai amerikiečiams draugiški, a-merikiečius sveikindavo šir-dingai. Dažnai pasitaikydavo, kad rusai manė, jog mes al-kani, tai jie kvietė mus pas juos pietų, žadėjo duoti mėsos ir visko, ką jie turėjo. Vienas tokių atsitikimų buvo — sakė Sabeika — rusai pa-kvietė mus prie savo lauko-virtuvės, jie turėjo prisikro-ve daug vokiško šampano, užfun-dino mums po butelį šampa-no ir norėjo pavaišinti arklie-na. Kaip mes pamatėm kokią mėsą jie valgo, atsakėm pri-imi. Klausėm, kur jie gavo arklienos, jie aiškino mums, kad rado nušautus arklius ir valgo jų mėsą. Jie stebėjosi mūsų atsakymu priimti ark-lieną.

Vėliau kai rusai patyrė, kad amerikiečiai valgo jau-tieną, gauna konservuotas viš-tienos ir kitokio maisto turi užtektinai, jie mums pavydė-jo, laikui bėgant mūsų santy-kių pablogėjo, jie žiūrėjo į mus, kaip į kapitalistų vergus

ir "buržuusus". Bet mes pada-rėm gerą biznį su jais, jie viska iš mūsų pirko, laikrodė-lius, kurie jiems brangesni už pinigus.

Kęstutis Philips Pilipau-skas buvo žymiai laimingesnis už savo kolegas. Jis tarnavo karinės policijos pareigose, jam retai kada gresė priešo pavojus, nes jis buvo toliau nuo kovų fronto. Bet jo atsi-minimai iš pergyvenimų laikų labai įdomūs. Jis matė kovų laukus ir juose karo audros palikimus — sužalotus ka-rius, sudaužytus kariškus pa-dargus, užmūstus civilius žmones ir gyvulius. Žodžiu, jo pasakojimų vaizdai labai daug pasako apie karo trage-dijas ir karo išblaškytus žmo-nes ir jų skandalingą gyveni-mą užpakaly kovų fronto, laukuose ir sugriautuose mies-tuose.

Bendrai, mūsų karių pasa-kojimai laikraštį neaprašomi, reikėtų knygą rašyti idant atpasakojus jų pergyvenimų išpuodžius. Kęstutis atrodo ge-rai, galima sakyti, geriau, ne-gu jis atrodė civiliškame gy-venime.

Pasikalbėjime su šiais mū-šų kariais raginau aš juos, ypač Al. Sabeiką ir Joną Me-donį, parašyti ką nors į Vie-nybę iš savo atsiminimų, bet jie pareiškė norį pailsėti, pa-miršti pergyvenimus, pristai-kyti prie normalaus civilinio gyvenimo. Žodžiu, jie nenoi-riai kalba apie savo praeitį, lyg norėdami pamiršti išgy-ventas baisenybes.

Klubiečiai. Kalėdų išvaka-rių proga šaukia baliavojo. Socialinio klubo skyriaus na-rės, Stankevičienė, Pilipau-skienė, Meškienė, Kelėnienė ir Laužienė, surengė šauką ban-kietą pagerbimui klubo vei-kėjų, vadų ir direktorių. Ban-kietas įvyko 27 d. klubo rū-muose. Buvo daug gražių kal-bų pasakyta, palinkėta links-mų Kalėdų švenčių ir laimin-gių naujų metų. P-lė Beverly Johnson, talentinga lietuvi-aitė, gražiai padeklamavo "Pu-čia vėjai," sužavėjo svečius, gerokai pajukino juos, Be-verly susilaukė gausių aplo-dismentų.

Bet bankieto vedėja davė kitą svečiams suprižą! Ji pa-reiškė: sužavėjo mus Bever-ly, Johnsonų dukrelė. Jūs vi-si pažįstate jos močiutę, Sofi-ją Januškevičiūtę, jos tėvelio (švedų kilmės) nepažįstate Stankevičienės perstatė kalbė-ti Robertą Johnson. Visi ma-nėm, kad jis pasakys kalbą angliškai, bet stebėjome, iš-girdę gražiai lietuviškai kal-bantį. Jo kalba pailiko malo-nų išpuodžių klubiečiams. Tikrai buvo suprižas visiems.

Mūsų klubo valdyba 1946 metams išrinkta su mažais pa-keitimais. Tik naujas sekre-torius išrinktas ir du nauji di-rektoriai. Juozas Pilipauskas išrinktas desimtam metui klubi-ko pirmininku, susidaro išpu-dis, kad šis klubiečių veikė-jas nepamanomas.

Socialinio klubo valdyba iš-rinkta ta pati, išskyrus p. Stankevičienę, kuri išrinkta antrojo vicepirmininko parei-goms. Yra vilties kad mūsų klubas sėkmingai veiks ir stip-rės sekamais 1946 metais, tu-rėdamas gerus vadus, kurių ligi šiol nuopelnai klubo nau-dai labai geri.

LIETUVIŲ NUOTAIKA
Kalėdų švenčių ir naujų metų proga šiemet vietos lie-tuvių nuotaika bus žymiai ge-resnė, negu buvo per pasta-rus 4 metus. Daug šeimų su-laukė savo sūnų iš karo fron-tų. Taigi karas baigtas, žodžiu, daugelis lietuvių jau-čiasi linksniau, tačiau daug lietuvių tebėra blogame špe, nes jie prisimena nelaimės savo tėvų krašto — Lietuvos išblaškytus lietuvius po Eu-ropos kraštus, ištremtus į Si-

LIETUVAITĖ IŠTEKĖJO UŽ ADMIROLO KING GIMINAIČIO

Philadelphia, Pa. — Gruo-džio 15 d. šv. Klemenso baž-nyčioje įvyko nepaprastai iš-kilmingas šliūbas. Mat, Gra-silda Lazdauskaitė susituokė su Warren S. Paris, aukštu lai-vyno aviacijos pareigūnu, ži-nomo admirolo King giminai-čiu. Vestuvių puota įvyko nuotakos sesers ponios A. J. Schneider namuose. Puotoje, be giminii dalyvavo daug žy-mių svečių, aukštų laivyno pareigūnų, keletas vietos gy-dytojų, biznierių, kaip Laz-dauskai, Kaniūšiai ir kt. Me-daus mėnesiui jauniejį išvyko į Atlantic City. Atsiveikini-mo momentu daug kam ir ašara nuriedėjo, kai gražia

baltuose rūbuose lietuvaite vedėsi būrys žymių kitatau-čių, pasipuošusių paradinė-mis aukštų jūrininkų unifor-momis. Gatvėje, kur laukė a-tomobilai su uniformuotais soferiais, fotografai traukė paveikslus. Po to viskas išny-ko ir likusieji svečiai rinkosi prie stalų, kur puota tęsėsi iki vėlybos nakties. Pokal-biuose, tarp lietuvių, buvo nu-girsti ir šie žodžiai: "Mūsų tauta nedidelė ir dar ją visi mažina..."

Aš, kapo vestuvių dalyvis, linkiu Grasildai ir Warren laimingo ir saulėto gyveni-ašara nuriedėjo, kai gražia

WILLIAM PASCHALL

718 Callowhill Street, PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphiaje. Mes pristatome mėsą ligoni-nėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

WOODLAND CAFE

B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

ANTHONY MARTIN RESTORANAS IR BARAS

3759 N. 7-th Street, PHILADELPHIA, PA.

EDWARD MILAKNIS PHILA. GASKET MGF. CO.

F and Atlantic Streets, Gaskets, Washers, Metal Stampings, PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REGent 0228
Keystone, EAST 9009

ANTHONY WASKES RESTORANAS

Ivairios rūšies valgiai ir gėrimai
3904 FRANKFORD AVE., PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos

Mėnesinis žurnalas \$1.00 met.
332 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.
JOHN LUKAS
GERIAUSI VALGIAI IR GERIMAI
543 N. 12th Street, PHILADELPHIA, PA.

SLA 7-to Apskričio Koncertas

WILKES BARRE, PA. — Sekmadienį, gruodžio 30 d., 7 val. vakare, Liet. Progresy-vio Klubo svetainėje, 325 E. Market St., Wilkes Barre, Pa. įvyks SLA 7 Apskričio kon-certas.

Dainuos geri dainininkai: Alekas Vasilauskas ir Viole-ta Tamkiūtė Pronskus, abu iš Brooklyn, N. Y.
Jiedu dainuos solo ir due-tu. Tokio gražaus koncerto Wilkes Barre seniai nėra bu-ve.

Po koncerto šokiai.
Apskričio kuopos nariai ir šiaip apylinkės lietuviai kvie-čiami į koncertą. Įžanga tik 50 centų.

Nuosirdžiai kviečiame vi-sus į šį gražų koncertą.
Rengimo Komisija.

Susitarta dėl atomo energijos kontrolės

Iš Maskvos pranešama, kad trijų didžiųjų užsienio ministrų konferencijai bai-giantis patirta, jog konferen-cijoje susitarta atomo energi-jos kontrolę pavesti būsimajai Jungtinių Tautų Organi-zacijai. Taip pat, sakoma, su-sitarta dėl būsimos taikos Europoje ir Azijoje. Prieš iš-vykdamas atgal į Washingto-ną sekretorius Byrnes pareiškė, kad konferencijoje nepa-sirašyta jokios slaptos sutar-tės. Sekretorius Byrnes esąs patenkintas konferencijos re-zultatais.

Kinijos komunistų vadai formaliai pasiūlė Čian Kai Šekui baigti civilinį karą.

Bulgarijos seime komuni-stas Dimitrof oficialiai parei-kalavo panaikinti monarchi-ją.

Buvęs britų prem. Churchill priėmė prezidento Benešo kvietimą aplankyti čekoslova-kiją dabar, arba po vizito Jungtinėse Valstybėse.

Rusai Kurilų salose pradė-jo didelius karinius mane-vrus.

biro tyrilaukius. Lietuvos ne-priklausomybės žuvimas bus didžio liūdesio pajautimu. To-čia nuotaika ryškiai matoma tarp Hartfordo lietuvių Kalė-dų ir naujų metų išvakarių progą.

Veikla vietos lietuvių drau-gijoje 1945 metais buvo silp-na. Ar veikla sustiprės 1946 metais, dabar negalima dar pasakyti. Tiktai klube buvo pavyzdinga veikla. Tikimės, kad ir sekamais 1946 metais klubo veikla bus pavyzdinga. Klubiečiai rengia koncertą Birutei Ramoskaitėi, operos artistei, gražioje miesto audi-torijoje Memorial svetainėje. Tai bus pirmasis klubo meniš-kas parengimas 1946 m.
VMK.

LAISVOJI LIETUVA

Patriotinis Pietų Amerikos lietuvių žurnalas. Metinė pre-numerata tik 1 doleris.

LAISVOJI LIETUVA
Calle Rio de Janeiro 4001. Villa del Cerro, Montevideo. Rep. O. del Uruguay.

JUOZAS KAŠINSKAS

Laidotuvių Direktorius
602 WASHINGTON BLVD., Patarnavimas dieną ir naktį. Limosinai dėl visokių reikalų.
Tel. Lexington 8595
Baltimore 30, Md.

BORIS BEVERAGE CO

220 E St., So. Boston, Mass
Pristatomas tonkas, vynas ir alus baliams, vestuvėms į na-mus ir sales.

Savininkai:
JUOZAS ARLAUSKAS
ir
JUOZAS SKENDALIS

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleiviams suteikiama vakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirėngę jums suteikti geriausią patarnavimą.

ARROWHEAD RESTAURANT

Edward Jennings Zdančukas, sav.
Ivairios rūšies gėrimai ir valgiai.
Puiki vieta, pavyzdingas patarnavimas
208-212 EAST MAIN ST., NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 6887.

QUALITY MARKET

Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

MAISTO SIUNTINIUS Į EUROPA GALITE SIŪSTI PER VIENYBĖS AGENTŪRĄ

412 BEDFORD AVE., Tel.: EV. 4-0862 BROOKLYN 11, N. Y.

Šis skyrius isteigtas specialiai Vienybės skaitytojams patarnauti

Siųsdami savo užsakymus pažymėkite siuntinio numerį ir aiškiai išrašykite adresato vardas ir adresas

SIUNTINYS No. 104	SIUNTINYS No. 105
1 pt. alyvos	1 pt. alyvos
1 sv. ryžių	12 oz. konservuotos mėsos (luncheon)
1 sv. Farina	6 1/2 oz. konservuotos mėsos (potted)
2 pl. muilo (12 oz.)	1 dž. anchovies, 2 oz.
2 dž. kiaušinių miltelių (lygus 2 tuz.)	2 pl. muilo, 12 oz.
1 sv. sūrio	2 dž. kiaušinių miltelių
1 sv. kavos	1/2 sv. sūrio
1/2 sv. kavos (cocoa)	1 sv. kavos
1/2 sv. arbatos	1/2 sv. arbatos
1/2 sv. šokolado	4 oz. saldaus šokolado
1/2 sv. pieno miltelių	1/2 sv. paprasto šokoladi
100 sakarinės šmotelių	3 pak. sriubos (Dehydrated)
25 adatos	1/2 sv. pieno miltelių
6 špulės siūlų	100 sakarinės šmotelių
	25 adatos, 6 špulės siūlų
	100 vitaminų pilelių

KAINOS:
I Belgiją, Suomiją, Prancūziją, Olandiją, Italiją, Norvegiją ir Švediją \$7.94
I Luxemburgą ir Šveicariją 8.11

KAINOS:
I Belgiją, Suomiją, Prancūziją, Olandiją, Italiją, Norvegiją ir Švediją \$9.69
I Luxemburgą ir Šveicariją 9.86

SIE SIUNTINIAI SIUNČIAMI IŠ COPENHAGEN, DANIJOS:

SIUNTINYS No. 107	SIUNTINYS No. 109
1 kg. lašinių	1 1/2 kg. lašinių
1 kg. salami	1 kg. kumpio
1 kg. kumpio	1 kg. salami
1/2 kg. sviesto	1/2 kg. sviesto
1/2 kg. sūrio	1/2 kg. sūrio
1/2 kg. cukraus	

KAINOS:
I Norvegiją, Olandiją ir Suomiją \$9.75
I Prancūziją ir Belgiją 10.75
I Lenkiją ir Austriją 11.50

KAINOS:
I Norvegiją, Olandiją ir Suomiją \$8.25
I Prancūziją ir Belgiją 9.25
I Lenkiją ir Austriją 10.00

Siųsdami užsakymus kartu pridėkite čekį ar pašto perlaidą. Aukščiau paduotos kainos taip pat padengia persiuntimą ir apdraudą. Užsakymai priimami iš visur

VISI SIUNTINIAI APDRAUDŽIAMI LLOYDS OF LONDON

KĄ LIETUVIAI PAREIŠKĖ AMERIKOS KARINEI VYRIAUSYBEI VOKIETIJOJE

(Tęsinys)

Kai 1944 m. vasarą raudonoji armija, sutriuškinusi vokiečių pasipriešinimą prie Vitebsko, nesulaukdamai veržėsi pirmyn ir artėjo prie Lietuvos ribų, mes atsidūrėm tokio padėtyje, mus ištiko tokia tragedija, kokią retai kuri tauta istorijos eigoj išgyventi turėjo. Iš vienos pusės priešas, ir iš kitos pusės priešas. Bolševikai žygiavo į Lietuvą su grąšinamais kerštu; vokiečiai traukėsi iš Lietuvos viską plėšdami, degindami, naikindami ir žudydami. Bėgti nebuvo kur. Pasiekti tuos kraštus, kuriuose mes savo viltis buvom sudėję, iš kurių išgelbėjimo laukėm, nebuvo jokios galimybės. Teko arba atsiduoti likimui, rizikuojant visais šėlančių kovų pavojais ir bolševikų jau pažįstamu, ribų nežinančiu, žiaurumu, arba pasivesti vokiečių malonei, rizikuojant asmens laisvę ir prisimant aukščiausio išnaudojimo ir didžiausios vergijos našta.

Dauguma mūsų inteligentijos pasirinko antrąjį kelią. Mes tikėjome, kad karas greit baigsis ir kad mūsų vergija Vokietijoje nebus ilga. Mes tikėjome, kad galingos Sąjungininkų Valstybių armijos atžygiuojančios iš Vakarų greit atneš mums laisvę, globą ir apsaugą. Mes tikėjome ir norėjome tuo būdu galėsią išgelbėti bent dalį mūsų nelaimingai tėvynei reikalingiausių žmonių.

Norinčius likti Lietuvoje vokiečiai kur sūpėjo ir turėjo priemonių prievarta gabeno Vokietijon. Čia juos vertė dirbti įvairiausius darbus fronto linijose. Spėjame, kad didelis jų nuosimtis bus žuvęs arba nuo nebeapkeliamo darbu sunkumo bei sąlygų nepakankiamo arba operacijų eigoje. Tie, kuriems pavyko pabėgti nuo priverčiamų darbų fronto linijose, pasakoją neišvaizduojamus, dalykus. Toks nežmoniškas, toks žmogaus tiesiog išniekinimas ten viešpatavęs, kokio nepažįsta tur būt jokia iki šiol buvusi vergija.

Visų lietuvių dalis Vokietijoje buvo sunki. Buvom stumdami ir niekinami. Buvom verčiami, neatsižūrint nei amžiaus nei lyties nei rango, dirbti sunkiausius darbus sunkiausiomis sąlygomis. Medicinos pagalba mums buvo beveik neprieinama. Ligoninėse ir sanatorijose mums nebuvo vietų. Visur girdėjom tuos pačius nacių išugdytos ne vokiečiams reikšiamos paniekos žodžius: "Auslander!"

Tokie tai yra buvę mūsų santykiai su vokiečiais. Kas juos pažindamas gali dar mus laikyti vokiečių ar juo labiau nacių draugais?

3. Jei mes turim, jei mes ieškom kur nors draugų, tai visų pirma mūsų akys kryps ta į USA, kuri yra tapusi antrąja mūsų tėvyne.

Rusų Caro ir vokiečių Kaiserio vergijoj kenčiantieji ir persekiojamieji lietuviai ne kartą buvo priversti bėgti iš savo krašto ir ieškoti prieglaudos svetur. Jaukiausias prieglaudą ir šilčiausią priėmimą jie rado USA. Į čia todėl ir nukrypo dauguma mūsų pabėgėlių. Čia sau antrą tėviškę rado apie vienas milijonas lietuvių, t. y. maždaug ketvirtadalis visos tautos. Kadangi to didžiojo demokrato, vargšų ir nuskriaustųjų užtarėjo J. A. V. prezidento Washingtono šalyje tiek daug pri siglaudė mūsų brolių, todėl visai natūralu yra, kad pačiais sunkiausiais mūsų tau-

tos gyvenimo momentais mūsų akys ir mūsų mintys visada krypdavo į ją, ir ji niekad mūsų neapvydė.

Kai 1918 m. mažųjų tautų neužmiršamas draugas prezidentas Vilsonas paskelbė garsią savo deklaraciją, jog visos tautos, nežiūrint ar jos būtų didelės ar mažos, turi teisę į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą, tai inspiravo ir padrasino mus kovai dėl laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Mūsų apsisprendimą būti nepriklausoma valstybe tuomet visapusiškai: morališkai, materiališkai ir politikiškai parėmė USA Vyriausybė. USA buvo pirma valstybė, kuri pripažino Lietuvos nepriklausomybę de jure ir de facto. Šito mes niekad neužmiršim, už šitai mes visad USA ir dėkingi ir skolingi būsim.

1940 m. birželio mėn. 15 d. smurtu įvykdytos okupacijos ir liepos 23 d. t. p. m. paskelbtos Lietuvos ir Sovietų Sąjoga inkorporacijos Ameriką nepripažino: mūsų Valstybės turto sovietams, nors jie šito kelis kartus reikalavo, neperdavė ir mūsų Atstovybės Washingtono nepanaikino. Mūsų Atstovos Washingtono veikia ir šiandien kaip nepriklausomos Lietuvos Atstovas. Amerikos Užsienių Reikalų Viceministeris J. Grew š. m. kovą mėn. 5 d. spaudos atstovams pareiškė, kad Amerikos politikoj Pabaltijo valstybių atžvilgiu neesą jokių pakeitimų. Jos ir toliau pripažįstamos nepriklausomomis.

Kaip 1918 m. mums viltį įkvėpė ir dvasią gaivino kovoje už laisvę Prezidento Vilsono deklaracija, taip šiandien šios didžios mūsų tautinės tragedijos akivaizdoje mums viltį įkvėpia ir mūsų dvasią gaivina tas didysis didžiojo ir didžiausiojo A. J. V. Prezidento Roosevelto inspiiruotas dokumentas Atlanto Charta. Tai tikro žmoniškumo ir tikro tarptautinio teisingumo dokumentas. Tai dokumentas, kurio įgyvendinimas gali laiduoti tikrą ir pastovią taiką, gali vargą sumažinti, neteisę pašalinti,

KAIP LIETUVOJE DABAR POLITIKUOJAMA

Pirmosios bolševikų okupacijos metu visi lietuviai buvo įsitikinę arba, mažiausia, įjuste jautė, — neišskiriant nė pačių komunistų bei kitų išgamų, — jog okupantų viešpatavimas Lietuvoje tebus labai trumpas. Visiems buvo aišku, kad du didieji bičiuliai, Stalinas ir Hitleris, vieną dieną būtina susiims už plaukų.

Ne mažiau visiems buvo aišku, kad tokiu atsitikimu, bent pradžioje, rudasis gero kai apraus raudonojo čiuprą. Šiaip ar taip, enkavedistų rojus pasibaigs. Kad po to beveik panašų rojų atneš ir gestapas, to lietuviai tada dar nežinojo. Jie buvo įsitikinę, kad pavyks vėl atstatyti Lietuvos nepriklausomybę — apsieiti be jokių svetimų rojų.

Dabar lietuviai, miestuose ir kaimuose, kurie dar gali laikytis prilipę prie savo žemės, nė kiek pe mažiau politikuoja. Guldami ir keldami sieji vis statusi klausimai: ar dar ilgai?

Kaip lietuviai Lietuvoje įsivaizduoja bolševikų okupacijos galą? Kas, jų manymu, prisidės prie rusų pašalinimo iš Lietuvos?

Vieninga nuomonė ir griežtas įsitikinimas yra toks, kad

skriaudas atitaisyti. Tai dokumentas, kuris jo autorius ne tik istorijos lapuos įamžins, bet ir nuo neteisybės kentančių žmonių širdyse neužmirštumus padarys. Mes lietuviai ypatingu būdu neužmiršim Prezidento Roosevelto. Jis buvo tikras lietuvių tautos draugas ir užtarėjas. Karo eigoj jis priėmė mūsų delegaciją ir pakartotinai užtikrino, kad mūsų reiklas nebus užmirštas, nei išduotas. Mes tikim, kad Prezidento Roosevelto politinis testamentas bus įvykdytas. Mes tikim, kad Atlanto Chartos principai bus įgyvendinti. Mes tikim, kad visoms tautos, jų tarpe ir mums, bus suteikta ne tik teisė, bet ir galimybė gyventi laisvai ir nepriklausomai.

Iki taika bus padaryta, iki teisė bus atstatyta, iki nepriklausoma Lietuva bus atkurta, pasivedam mes, Pone Gubernatoriau, Jūsų malonei ir Jūsų globai. Šimtmečiais svetimųjų išnaudoti ir stumdyti, mes esam praprātę kentėti. Bet mums yra labai skaudu, kai ką nors nemalonaus patiriam iš tų, kuriems priklausom ne tik mūsų pagarba, bet ir meilė, kuriuose yra sudėta visa mūsų viltis.

Mes nelaimingi nelaimingos tautos vaikai vardan tų tūkstančių aukų, kurie žuvo nuo baisaus bolševikinio ar naciško teroro, ir vardan to milijono lietuvių, kurie dirbo, kovoję ir žuvo dėl sąjungininkų valstybių pergalės, dėl pergalės tiesios prieš melą, laisvės prieš smurtą, apeliuojame į Jūsų, Pone Gubernatoriau, teisingą širdį ir prašome:

1. Leisti Lietuvių Komitetui Jūsų žinoti ir Jūsų kontrolei toliau veikti, rūpinant ir atstovaujant visų Eichstatte gyvenančių lietuvių bendrus reikalus.
2. Leisti mums retkarčiais krepintis į Jus kaip į tėvą, kad galėtume išsipasakoti, kas mums skauda, ko mums trūksta.
3. Leisti tose ribose, kurias sąlygos leidžia, reikštis mūsų kultūriniam gyvenimui, kultūriniam veikimui Eichstatte. (Pabaiga)

tai padarys anglai ir amerikiečiai. Galbūt geruoju, pagaliau pareikalavdami iš rusų būti tokiais tikrais demokratais, kokiais jie skelbiasi prieš pasaulį, ir tuojau suteikti laisvę okupuotiems kraštams. Rusai gi, žinodami, kad prieš tas jėgas jie nieko galų gale nelaimėtų, kad ir labai raukydamiesi sutiks trauktis atgal į savo maskolišką kiautą.

O jeigu nesutiks geruoju, tai tada gal bus prakalbėta ir piktuoju. Lietuvoje, taip pat visose Pabaltijo valstybėse, kaip ir Lenkijoje didžiama gyventojų niekaip negali sau įsivaizduoti, kad anglai ir amerikiečiai leistųsi taip ilgai bolševikų vedžiojami už nosies, ypač kai čia vokiečių bolševikai labai nedraugiškai ir grąsinančiai atsiliepią vakarų sąjungininkų adresu.

Žmonės, be to, savo viltis grindžia tokiu savotišku samprotavimu: jeigu jau visi nuolat ką nors kalba, tai ir iškalba.

Taip mums pranešama iš Londono apie gautas žinias iš Lietuvos apie jos gyventojų nuotakas. Nereikšdami savo nuomonės, skelbiame jas mūsų skaitytojų informacijai.

Vinco Krėvės tragedija

Lietuviškas Lavalis ar bolševikų maura?

Kas negirdėjo Vinco Krėvės Mickevičiaus vardo? Ji girdėjo turbūt visi, kurie skaito knygas ar laikraščius. Tiek tėvynėje, tiek lygiai kituose pasaulio kampuose, kur tik gyvena lietuviai.

Vincas Krėvė — didelis, o daugelio įsitikinimu pats didžiausias Lietuvos rašytojas. Didžiausias literatūros veiklų kūrėjas, kokį ligi šiol yra davę lietuviškai rašantieji žmonės.

Vincas Krėvė pažįstamas ir visiems skaitantiems lietuviams amerikiečiams. Reikia tikėti, kad ne vieno čionykščio lietuvių bibliotekoje maišosi viena ar kita Krėvės knyga. O Amerikos lietuvių įvairūs laikraščiai jau daug kartų yra persispausdinę ir dar tepersispausdina šį ar kitą jo garsesnių veikalų, novelių, padavimų, apysaką ir t. t.

Tačiau šis garsus Lietuvos rašytojas, o gal ir pats garsiausias, pastaraisiais laikais suvaidino ir labai įdomų, labai keistą ir nemažiau skaudų vaidmenį pilnitinėje Lietuvos valstybės dramoje.

Krėvė buvo užsienių reikalų ministro pirmoje išdaviko J. Paleckio "liaudies vyriausybėje". Paleckiuvi pasidarius "prezidentu", Krėvė, kaip jo pirmasis pavadojuotas, tapo "liaudies vyriausybės" ministru pirmininku ir tokiu išbuvo ligi vadinamo Lietuvos Res-

publikos "prisijungimo" prie Sovietų Rusijos.

Taigi, šiaip taip, tasai garsiausias ir tautiškausias Lietuvos rašytojas suvaidino arba nelaimingo bolševikų maura (tarno) vaidmenį, arba, kaip ne vienas pasakydavo, buvo raudonuoju Kvislingu, arba net raudonuoju lietuvišku Lavalu.

Tai savotiškas asmuo, ir nemažiau savotiškas jo vaidmuo, kuris Amerikos lietuviams ligi šiol, kaip atrodo, vis dar pasiliko sunkiai suprantamas, nes nebuvo pakankamai čia žinomas Krėvės vaidmens kai kurios užkulisinės aplinkybės. Todėl gal nebus nuobodu, o kaiku-kankamai čia žinomas Krėvės dabar kiek plačiau išaiškinti tą savotišką Krėvės istoriją, kuri taip glaudžiai siejasi su nesena lietuvių tautos likimo didžiąja drama ir kuri vienu metu sudaro šio didžiausio Lietuvos rašytojo didžiausią ir net baisią asmeniną tragediją.

TRYS MICKEVICIAI

Kaip jau aišku, Vinco Krėvės pravardė yra tik jo sena, visiems žinoma literatinė slapyvardė, kuri daugelio metų bėgyje pasidarė lyg ir normali šio rašytojo pavardė.

Iš tikrųjų gi Krėvės pavardė vadinasi Mickevičius. Jis yra dūškas, nuo Merkinės — Subartonių kilimo. Jis yra

grynių gryniausias lietuvis, smulkaus ūkininko sūnus, nors pačioje jaunystėje pagal anų laikų madą, eidamas mokslus buvo pradėjęs lenkėti ir pirmuosius savo literatinius veikalėlius, rašė lenkiškai. Get Krėvė greit susiprato tautiškai ir dar gerokai prieš aną Didįjį karą ėmė rašyti lietuviškai, o jo raštų turinys pasidarė išimtinai tautiškas ir patrijotiškas.

Salią Vaižganto, Maironio ir kitų Vincas Krėvė pasidarė jau anuomet vienas iš patrijotiškiausių ir didžiausių Lietuvos rašytojų poetų.

Daugelis ligai nė nežinojo, kad tikroji Vinco Krėvės pavardė buvo Mickevičius. O kai sužinojo, tai kaip emė kalbėti, jog Mickevičių pavardė lietuviams yra kažkaip simboliška. Buvo prisiminti net trys Mickevičiai.

ADOMAS MICKEVICIUS

Pirmasis Mickevičius — pasaulinė garsenybė, poetas, tremtinis genijus, gyveno ir rašė 19-jo šimtmečio pirmoje pusėje. Jis vadinosi Adomas Mickevičius, Lietuvos bajoras nuo Naugarduko, Vilniaus universiteto auklėtinis, Kau-nu gimnazijos mokytojas, vėliau tremtinys į Rusiją ir amžinai užbaigęs emigracijoje Vakarų Europoje, nenulstamai kovojęs prieš carizmą. (Jis ligi tol nepasiekiamu aukštumu ir meniškumu apdainavo didžiąją Lietuvos, savo tėvynės praeitį ir savo raitais pažadino ne vieno lietuvių veikėjo patrijotinius jausmus. "Vėlinės," "Gražina," "Konradas Valenrodas," "Ponas Tadas" — tai garsiausiai ir lietuviškiausios dvasios veikalai. Taip pat "Krymo Sonetai," kur taip giliai apdainuojamas tremtinio dainiaus tėvynės Lietuvos išsiligimas...)

Bet šis Mickevičius, pagal ano laiko dvasią ir madą, rašė savo kūrinius lenkiškai. Ir Lietuvą jis suprato ne kaip atskirą nepriklausomą tautą ir valstybę, bet unijoje su Lenkija ir lenkų tautos tikrą seserį. Kadangi lenkiškai rašyti, jo veikalai sudaro lenkų literatūros lobį. Šį Mickevičių lenkai pasigrobė sau, o iš lietuvių daug kas jo vėliau išsižadėjo. Neikime šiuo tarpu į ginčus. Tik pabrėžkime, kad Adomas Mickevičius, nors ir lenkiškai rašė, bet buvo ir lietuviškas, lietuviško kraujo žmogus. Tokiu jis pats visuomet save laikė ir viešai skelbėsi — ir mums net ir šiandien nėra būtino reikalo kažkodėl jį vieniems lenkams padovanoti

Adomas Mickevičius buvo ir liks įrodymas, kokius didelius meno genijus pagimdo lietuviškasis kraujas pasaulio kultūrai...

ISGAMA KAPSUKAS

Sayotiškai garsus buvo ir antras Mickevičius, vardu taipgi Vincas, kaip ir vėliau tretysis. Istorijoje tačiau jis pagarsėjo, kaip Vincas Kap-sukas, Lietuvos bolševikų veikėjas, politikas, žurnalistas ir rašytojas, berods, gerai žinomas ir Amerikos lietuviams.

Šis Mickevičius buvo grynas lietuvis, suvalkietiš, savo jaunystėje gana karštas Lietuvos patrijotas. Jis labai savo laiku mylėjo ir aukštino dr. Vincą Kudirką, kuris, kaip žinoma, daugelį savo raštų "Varpe" slėpdamas nuo rusų žandarų akies, pasirašinėdavo slapyvardė — Vincas Kapsas. Jaunasis Mickevičius, reikšdamas savo pagarbą didžiajam Kapsui, patsai ėmė pasirašinėti "su-mažintai" — Vincas Kapsukas. Šita slapyvardė vėliau jam taip prilipo, kad tapo

lyg ir tikrąja pavardė. Daugelis nė nebeatsimindavo ar nė nežinojo, kad Kapsukas tai — irgi Mickevičius.

Šį Mickevičių betgi lietuvių tauta visuomet minės, kaip savo išgamą, nuėjusį sveti-miems tarnauti. Gero Lietu-va! padarė jis tik jaunystėje, kaip aktyvus Lietuvos social-demokratų partijos narys smarkiai pasireiškė kovoje prieš rusų caro priespaudą Lietuvos žemėse.

Bet vėliau greit pasidarė bolševiku. Lietuviškąjį patrijotišką jame visiškai užgesino raudonasis internacionalizmas. Per revoliuciją jis atsirado Rusijoje ir su raudonarmiečių bandomis veržėsi į nepriklausomą Lietuvą. Gi Vilniu-je vienu laiku jam buvę jau pavykę pasiskelbti raudono- sios Lietuvos ir Baltgudijos Respublikos "prezidentu."

Bet lietuvių tauta, atstata- dama savo nepriklausomą valstybę, šį išgamą tada su pasibiaurėjimu išspiovė, ir nuo to laiko į Lietuvą jis be- galėdavo sugrįžti tik slaptomis.

Visą savo likusį amžių jis pasiliko bolševiku Rusijoje, drauge su Z. Angariečiu dir- bo komiterte, organizavo silpną ir visuomet iškrikusią Lietuvos komunistų partiją, redagavo daugybę visokių laikraščių ir lapelių, kuriuos slaptai siųsdavo platinti į Lie- tuvą ir kuriuose, jei tik būtų įmanęs, tai būtų raudonojo kraujo šaukste paskandinęs savo buvusią tėvynę.

Šis išgama mirė, nebesulau- kęs to meto, kai raudonieji klasta okupavo Lietuvą ir ka- da jis būtų galėjęs pamatyti savo svajonę išsipildžiusią.

Bolševikai taip pat į pra- rašą išgrūdo ir jo draugą An- gariečių, kuris, kaip buvo kal- bų, buvęs pasidarsė trockistu ir tarybinėje Lietuvoje taip pat niekada nebeapsirodė. (Būtų įdomu, kad bent šiandien Jūsų Bimba papasakotų, kokį galą Maskva padarė šiam vienam iš didžiausių lie- tuviškų išgamų patrijarchų?)

TRĖČIAS MICKEVICIUS

Trėčias Mickevičius, dūš- kas, jaunesnis už antrąjį — tai ir bus mūsų Vincas Krė- vė! Taip pat labai gabus, la- bai talentingas, labai stiprus rašto žmogus. Pirmąjį Mic- kevičių pasigrobė lenkai, An- trasis Mickevičius pats pasida- vė rusams bolševikams. O trė- čiasis?

Trėčiasis išgyveno ne ma- žiau įdomų, gal už visus ki- tuos įdomesnį likimą?

Kas ta jo per istorija? Ar tai buvo lietuviškas Lavalis, raudonasis Kvislingas? Ar ap- gailėtinas okupantų bolševi- kų maura? Ar tiktai likimo skaudai, nelaiminga auka, — vienos politinės klaidos ir sa- votiško žmogaus charakterio žiri aiška? Auka, o gal net ir bausmė?...

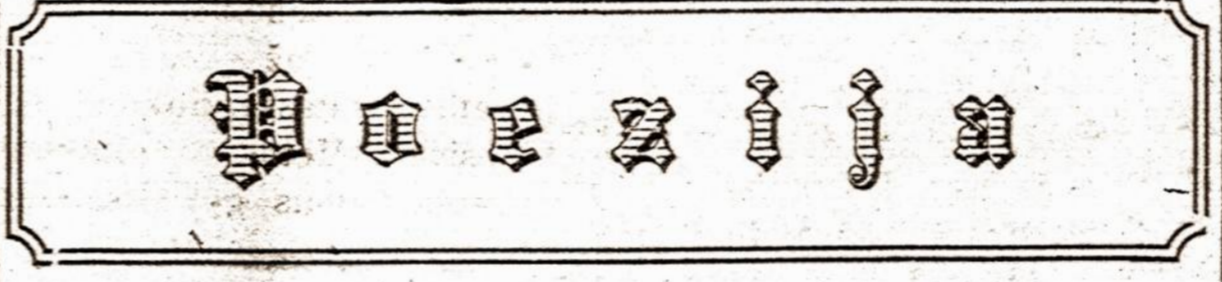
Tad mėginame čia plačiau pakalbėti apie šį tretįjį Mic- kevičių. Kai laikas nuo laiko ir dabar eilėje jūsų laikraš- čių skaitome perspausdintus Vinco Krėvės kūrinius, toks noras mums nenuagalimai už- eina. O gal būt ir jums suda- rrys šiokiu tokiu įdomumu pa- kirti, kokia skaudai ir baisi tra- gedija šiandien slepiasi už šio trumpo, skambaus ir gar- saus Vinco Krėvės vardo?

(Bus daugiau)

Mirė kpt. Jasinskas

Mūsų korespondentas iš Eu- ropos praneša, kad 1945 m. lapkričio mėnesio pabaigoje, Vokietijos lageryje, anglų zo- noje, mirė Lietuvos aviacijos kapitonas Stasys Jasinskas, žymus kovotojas dėl nepri- klausomybės bolševikų ir na- pių okupacijos metais.

Velionio nekrologas deda- mas kitame Vienybės nume- ryje.

AUŠROS AŽUOLAS

(Aušrininkui Jonui šliūpui-mirus)

Išėina daug žmonių iš žemės, — nebegrįžta...
Gyvenimas — ne šventė, ne puota;
Laimingas, kurs išeis žydėjime jaunystės,
Kol dar karčios tulžies taurė neišgerta.

Laimingas, jei tava svajonė nesugriuvo,
Jei amžių bangavai, kaip jūra Palangoj...
Toks tvirtas' jis žmogus ir nuostabus lietuvis,
Toks jaunas buvo jis, net ir mirties angoj...

Senovėj Lietuvoj daug ažuolų derėjo,
Bet nūn ir nendrių yr' apstu...
Nūn dažnas lūžta nuo menkūčio vėjo,
Kuris net glėžno žiedo, rods, nesužeistų...

Svečias šalis jis lankė ir gyveno,
Svečioj šaly kovojó jis gyvai...
Tai buvo ažuolas, kuriuos tik dainos mena,
Kuriuos Aušra pagimdė Lietuvai...

Amerika... Parapijos... ir pirmosios bažnyčios...
Jam, šienpioviui, — lietuviškos tai pievos;
Globojo jas, o priešai tartum tyčia
Mums žaė: "farmazonas ir bedievis..."

Laimingas tas, kas savo Dievą randa,
Laimingas tas mirtingasai žmogus...
Tik nendrės lenkia savo liaunų sprandą,
Kai ažuolai vis stiebiasi dangun...

Ne! Jį mums teisinti ar liaupsinti netenka...
Jis, kaip sietynas, taip toli nuo čia...
Lydėjom į kapus didingą Aušrininką
Su pagarba, su meile, su kančia...

Lydėjome suvargusį, nors dar galingą kūną,
Bet vardo Jo mums nieks nepalydės.
Jis kaip šviesa, jis kaip trunkus perkūnas
Daina ryžtinga tautoje aidės...

Aidės ir šauks: "Tėvynei gyvenau!
Didžioj kovoj mūs' niekas nesuklupo..."
Nors žuvo ažuolas, bet gilėje kožnoj —
Didysai Aušrininkas Jonas šliūpas!

Išėina daug žmonių iš žemės... nebegrįžta;
Gyvenimas ne šventė ne puota...
Laimingas jis... Senatvę ir jaunystę
Jis skyrė Lietuvai... Taurė jau išgerta!

JURGIS NORMANTAS.

Roma, 1945-XI-6 d.

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper

Established 1886 by J. J. Pasvickas

PUBLISHED EVERY FRIDAY

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-0862

JUOZAS TYSLIAVA

Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter

October 23, 1907 at the Post Office

at Brooklyn, N. Y. under the Act of

March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS

anglinis Valstybe \$3.00

uose kraštuose \$3.50

Advertising rates on application

Nauji Metai

Kaip jau žinoma, sausio 1 d. mes nei baigiamė, nei pradėdame metus. Bet ką darysi. Tokia jau mūsų senoji Juo-iaus Cezario, imperatoriaus Augusto ir vėliau popiežiaus Grigorijaus laikais nustatyto, kalendoriaus tvarka.

Bet ne apie tai mes čia norimė kalbėti. Mums įdomu, ką žmonijai žada Naujieji 1946 metai.

Senieji 1945 metai istorijoje bus žymėtinai, kaip karo pabaigos ir pergalės metai. Praeitais metais pasidavė du didžiausi žmonių laisvės prie-šai — Vokietija ir Japonija.

Tik audrai praėjus, žmonės gali tinkamai apskaičiuoti nuostolius. O tu ką padaryti nuostolių buvo tiek daug, kad juos jausime ne tik šiais, bet dar ir ateinančiais ir kitais metais.

Būtų pusė bėdis, jeigu kariavusios ir karą laimėjusios valstybės nuosirdžiai imtųsi tuos nuostolius mažinti. Juk moralinė paguoda nelaimėje dažnai sumažina fizinius skausmus. Deja, iki šiol neįjaučiama tos paguodos, kurios taip laukė nukentėjusios tautos ir žmonės.

Viena betgi galima tikėtis 1946 metais, tai, būtent, pasaulinės taikos konferencijos, kurioje bus pradėta atvirai kalbėti dėl pokarinės santarvokos kūrimo.

Kokia bus toji santarvoka? Mes žinome, kad praeitais 1945 metais iš visų diplomatinė konferencijų nebuvo gauta jokių apčiuopiamų rezultatų. Atrodė, kad karą laimėjusios valstybės nepajėgia pasidalinti grobiu. Atrodė, kad valstybės, kurių vadai karo metais tiek daug kalbėjo apie tautų laisvę, apie visokių čarterius, nieko nepasimokė iš praeities.

Kalbama apie vokiečių tautos perauklėjimą. Kalbama apie japonų tautos sudemokratinimą. Bet ar yra persi-auklėję tie, kurie nori kitus auklėti?

Kada, pavyzdžiui, tokie rusai grobia ir laiko pagrobė svetimas žemes, net ištisas tautas, tai koks čia skirtumas tarp to, kas buvo ir to, kas šiandien yra?

Jeigu vadinamame pokariniame pasaulyje vienoms tautoms bus suteikta politinė laisvė ir nepriklausomybė tik todėl, kad kitos tautos būtų paliktos verguvelyje, tai kas iš tokios taikos? Kuo ji bus geresnė už buvusiąją?

Visi šie klausimai laukia sprendimo Naujų Metų angonėje.

Ir neišvengiamai mes šiais metais pamatysime, ar pasauliui, nelyginant tam mūsų kalendoriui, reikalingam reformos, teks senosios praeities palaikai, ar jis pradės naują teisingumo erą gyventi.

Tol, kol bent viena valstybė tęs senąjį imperializmo politiką, nebus gerovės žmoniui.

Tol, kol valstybių santykiai bus grindžiami klaida ir apgaulė, mažosioms tautoms nebus gyvenimo.

Tol, kol valstybininkai nepraktikuos tai, ką jie nuolat skelbia, nebus patvarios taikos pasaulyje.

VIENINGOS VEIKLOS KLAUSIMU

Amerikos Lietuvių Misijos, Lietuvai Vaduoti Sąjungos, Amerikos Tautininkų Centro ir American Friends of Lithuania pareiškimas

Sąryšyje su Amerikos Lietuvių Tarybos 1945 metais lapkričio 29, 30 ir gruodžio 1 d. sušaukto suvažiavimo vieningos veiklos rezoliucija mes randame reikalo pasakyti štai ką:

1. ALM, LVS ir ALT siekia vieno ir to paties tikslo — nepriklausomos Lietuvos atkūrimo. Todėl jų veiklos su- bendrinimas yra logiškas ir būtinas dalykas. Tačiau skirtinga šių dviejų organizacijų istorija ir savarankiškas kiekvienos jų charakteris kalba už tai, kad jų veiklos subendrinimo reikia ieškoti ne vienos kurios jų įsijungimas į kitą ar atbulai, bet VIENO BENDRO AUKČIAUSIO AMERIKOS LIETUVIŲ KOMITETO įkūrimas, kurs tikrai būtų pilnateisis visos Amerikos lietuvių visuomenės atstovas ir teisėtas jos vieningos valios reiškiėjas. ALM LVS ir joms giminingos organizacijos siūlo Amerikos Lietuvių Tarybai bendru susitarimu sudaryti tokį komitetą ir sutinka, kad Amerikos Lietuvių Taryba tame komitete turėtų daugumą.

2. Kalbėdami apie vienin- gą veiklą ir bendrą visų Amerikos lietuvių vadovybę, mes negalime neužsiminti apie kai kuriuos darbus, kuriuos dabartiniu metu mes dirbame paskirai. Pirmoje eilėje mes turime galvoje Willis-Kelly rezoliuciją, kuri, kaip žinoma, lapkričio m. pradžioje buvo įnešta į Jungtinių Valstybių Kongresą. Mes esame įsitikinę — ir tai ne mūsų vienuj nuomonė — kad tos rezoliucijos prastūmimas per Kongresą Lietuvos ateičiai yra lemiamos svarbos dalykas. Lygiu būdu mes suprantame, kad Amerikos Lietuvių Tarybos pritarimas tos rezoliucijos prastūmimo pastangos taip pat nėra be reikšmės. Deja, Amerikos Lietuvių Tarybos spauda tos rezoliucijos įnešimą į Atstovų Rūmus ir į Senatą sutiko abejingai ir net nepalankiai. Amerikos Lietuvių Taryba Chicagoje sušauktas suvažiavimas pro tą rezoliuciją praėjo tylomis. Ne-

jaugi tai reiškia, kad Ameri- kos Lietuvių Taryba yra pria- šinga Lietuvos laisvės rezol- ucijos prastūmimui per Jungtinių Valstybių Kongre- są? Jei taip, tai LVS ALM ir ALT nusistatymai būtų nesu- derinami ir jų veiklos su- bendrinimas sunkiai įmano- mas. Nes pastangos Willis- Kelly rezoliucijai praveisti lie- čia ne praeitį, kurią galima užmiršti ateities labui, bet ateitį, kurioje mes viena ar kita kryptimi turime veikti ir kurios ignoruoti mes negali- me. Visiems turėtų būti žino- ma, kad, jei Jungtinių Valsty- bių Kongresas tos rezolucij- os iki vasaros atostogų ne- priims, ji bus laikoma numar- inta. Šito akivaizdoje, ALM LVS ateinančių kelių mėnesių veikla pirmoje eilėje bus pa- švęsta tos rezoliucijos prastū- mimui.

3. Mes tikime, kad Ameri- kos Lietuvių Tarybos Chicago je sušaukto suvažiavimo nu- tarimas, kuriuo Amerikos Lie- tuvių Misijai, Lietuvai Vaduoti Sąjungai, Amerikos Tautininkų Centrai ir Ameri- can Friends of Lithuania siū- loma įstoti į Amerikos Lietu- vių Tarybą ketvirtadalio tei- sėmis, buvo padarytas gerai norais. Tas įsitikinimas ir pa- skatino mus išdėstyti mūsų pažiūras į vienybę ir nurody- ti kelią, kuris, mūsų nuomo- ne, artimiausiu laiku gali nu- vesti į ALT ir ALM — LVS veiklos subendrinimą. Veiklos subendrinimo detales privale- tybę nutarti ALT ir ALM, LVS atstovai, susirinkę artimoje ateityje.

Antanas Oliš, Juozas Bachū- nas, Juozas Tysliava, Amerikos Lietuvių Misijos vardu. Pijus J. Žiūrys, Kazys Karpius, Lietuvai Vaduoti Sąjungos vardu. A. S. Trečiokas, Vytautas Abraitis, Amerikos Tautininkų Centro vardu. Dr. M. J. Colney, American Friends of Lithua- nia vardu.

MŪSŲ DIENŲ ĮVYKIAI

V. M. KLAUSUTIS

NAUJI METAI, NAUJI RŪMAI

Mūsų seniausio laikraščio Amerikoje — Vienybės — lei- dėjai, darbininkai, skaityto- jai ir prieteliai džiaugiasi, su- laukę ne tik naujų metų, bet ir naujų savo laikraščio rūmų įsigijimo. Tai rašo vienas vi- nybėties, sveikindamas mane naujų metų proga.

Taip, džiugu ir malonu, kad mūsų seniausios laikraš- tis Vienybė apsigyveno nau- juose rūmuose, kad jis įsigijo savo pastogę. Sveikinam Vie- nybės leidėjus ir vedėjus, y- pač redaktorių Juozą Tyslia- vą naujų metų proga, linkim Vienybėi laimingos ateities, pasisekimo nešti lietuvišką spausdintą žodį, lietuviškos vienybės mintį į visų Ameri- kos lietuvių namus.

Mes turim daug visokių laikraščių, bet nevisi jie vie- nodai supranta mūsų spaudos užduotį, mūsų mažos tautos gyvenbinės problemas sprendi- mo reikalus, nevisi jie nuosir- džiai ir ištikimai tarnauja mūsų tautos reikalams, kovo- ja už lietuvių tautos laisvės teises, nevisiems mūsų laik- raščių leidėjams ir redaktori- am svarbi tautinė vienybė.

Per virš 50 metų Vienybė buvo Amerikos lietuvių tau-

tinės vienybės balsu, lietuviš- ko idealo propagatorė. Mes tikim, kad Vienybė propa- guos tautinės vienybės ide- alą ateityje, kad sauks visus lietuvius prie vienybės, nes vienybėje glūdi lietuvių stip- rybė.

Naujų metų proga sveiki- name visus Vienybės prie- telius ir skaitytojus, linkim vi- siems laimės ir sveikatos. Ver- tindami Vienybės nuopelnus, jos leidėjų ir vedėjų kurybi- nius darbus, mes pasižadam būti jų talkininkais per 1946 metus. Tegyvuoją mūsų Vie- nybė ir lietuviška stiprybė! Tėbūnie šie 1946 metai lai- mėjimo-metai.

Dewey nori įvesti butų kainų kontrolę

New Yorko valstybės gu- bernatorius atkreipė legisla- tūros dėmesį į tai, kad gal reikės išleisti specialų įsta- tymą, kuris reguliuotų butų nuomų kainas. Toks įstaty- mas ypač būtų reikalingas, jeigu OPA ateinančiais mei- tais liautųsi veikusi.

Washingtonė manoma, kad Jungtinės Valstybės netru- kus pripažins Bulgarijos ir Rumunijos valdžias.

SENIEJI METAI KALBA

Senieji Metai mirs šį va- karą! — aidi minių nuomo- nė.

Šitoks šnabzdėsęs bėga aplink žemės skritulį ir nešio- ja mirties žinią.

Ir saulėto tropiko vėjas dvelkia tą šnabzdėsį per jų- rą ir sniego šalį, kur rengia- mas Seniems Metams kapas.

Visas pasaulis laukia Se- nuųjų Metų mirties. Aš... Aš mirsiu? O, ne!

Visi, kurie skambinate mir- ties varpą skersai ir išilgai — po visą platų pasaulį — ir atsistoję prie mirties krašto gilaus, juodo kapo — tam- saus ir šalto — kurį iškasėte man, — veizėkite mane pra- nykstant iš jūsų akių sąaro- mis ir šypsena, kuomet kieti žemės gabalai krinta ant ma- nės nakties tyloje!

Kvailiai, kurie manote, kad visas pasibaigs su šio- mis mano laidotuvelyms! Žinokite, kad visa praeitis yra mano.

Mažytė erdvė leido man pabūti jūsų dienoje. Ir aš gyvenu...

Esu pilnas atsiveikinimo skausmu — pilnas meilios ra- mybės. Esu kupinas — visko! Aš ragavau visą savo gy- venimą pačių karčiausių pa- dugnių; ir aš gėriau iš aukso taurės nektarą.

Ir kas miršta? Mažutėliai atomai gyvu- oja ir padaro mane tokį, koks aš esu — nemaringi metai.

Taigi, skambinkite mano varpą tūkstančiuose bokštų! Gerkite už mano mirtį, kvailiai. Pasveikinkite Nau- juosius Metus, vainikuotus kvepiančiomis gėlėmis, — me-

tas, kurie ateina su naujai gimusia viltimi šią naktį!

O, liepsnojančios akys, ku- rios sveikinote linksmai šyp- santį vaiką!

O, užčiauptos lūpos, kurios giedojote jam pagarbas gies- mes!

O, pilna vilties širdis, kuri sapnavai apie naują džiaugs- mą!

O, nuvargusios kojos, ku- rios ilgėjotės tiesaus kelio!

O, tuščios rankos, kurios apglėbusios spaudėte jų kū- dikišką pavidalą!

O, nusilpusios rankos, ku- rios glostėte jų saulėtus plau- kus!

O, lengvatikiai ir paikai, kurie manėte juos gražius ir jaunus esant. Jie yra seni, kaip ir visa amžinybė.

Šis kūdikis, kurio akys dar kartą sveikina šviesą, yra se- nas, kaip ir pati amžinybė!

Jis pats yra amžinybė! Šis tik ką gimęs kūdikis at- eis šianakt.

Ir su juo ateis javiai, ku- riuos jūs sėjote kitais amžiais — ir jūs piausite tuos javus: — kiekviena siela pilsis sau- venimą pačių karčiausių pa- daukų; ir aš gėriau iš aukso taurės nektarą.

Ir kas miršta? Mažutėliai atomai gyvu- oja ir padaro mane tokį, koks aš esu — nemaringi metai.

Taigi, skambinkite mano varpą tūkstančiuose bokštų! Gerkite už mano mirtį, kvailiai. Pasveikinkite Nau- juosius Metus, vainikuotus kvepiančiomis gėlėmis, — me-

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

TOKSAI BŪDAS — KEISTAI BŪDAS

Vienybėje jau ilgus laikus bendradarbiauja Pranė La- pienė. Ji iš Long Island rašo pastabas apie Amerikos, Kan- nados, o dažar jau ir apie lietuvių pabėgėlių gyvenimą. Anksčiau, pameni, ji veik kiekviename straipsnyje, pa- cituodama kai kurią laikraš- čiuose pasirodžiusią mintį, pareiškėdavo dėl jos savo nu-omonę. Škaistant tokias P. La- pienės pastabas, prisiminda- vo nuobodūs susirinkimai, ku- riuose kiekvienas norėdavo pakalbėti, bet kai tą kalbėto- jų būdavo tiek daug, tai pa- skutinieji tenkindavosi tik pa- reiškimais: "taip, kaip anks- čiau kalbėtąs sakė..." — na ir taip vienas kitą ir kartoda- vo. Vėliau P. Lapienė pradė- alą rašyti apie įvairius daik- tus, pabrėždama — "Aš." Ta- sai "Aš" pradėjo būti toks į- žūlus, toks reikiantis, kad atrodė, jog tik ji viena gali ir turi teisę pareikšti nuomo- nę tuo ar kitu klausimu. Pra- dėjo rašyti net apie savo šu- niuką. Žodžių "Aš..."

Nuolat man prisimena vie- nos operos arčia, kurioje de- monas kiekvieną sakinį pra- deda su "Aš." Bet operos au- torius tuo besikartojančiu "Aš" kaip tik ir leido dem- onui pasireikšti demoniškai. Vienok, kada moteris vis kar- toja tą "Aš," tai išėina nei- šis, nei tas.

Mūsų laikraščiai nedidukai ir juose, manau vos užtenka vietos panagrinti bendruo- sius visuomenės klausimus, o ne tik reikšti ir reikšti savo siauras pažiūras. Bet P. Lapi- enė neįėjo dar toliau, ji neu- žtekdama savyje autoriteto kalbėti apie tokius dalykus, kaip karo veteranų nuopel- nis, tai ji, kalbėdama apie karių pasižymėjimus įspau- džia veteranams svetonus žo- džius ir jų lūpas. Girdi, vienas

veteranas šlykštėjosi tais at- žymėjimais, kuriuos jis užsi- tarnavo gindamas mūsų kraš- to ir žmonijos laisvę. Ką apie tai pasakytų P. Lapienė tie, kurie išisi tolimų kraštų že- mėse, už kurių nuopelnus me- daliaus ir kitus pasižymėjimus nešioja jų našlės ir našlai- čiai?

Štai, dabar ji eina dar to- liau. Ji pradeda kaltinti ne- laimingus lietuvių pabėgėlius girtuokliavimu ir t. t. Tačiau ji randa reikalinga teisinti tuos lietuvius, kurie ne tik lankstosi prieš dabartinius Lietuvos okupantus, bet net jiems ir padeda Lietuvą lai- kyti okupacijoje.

Ir kaip ji, P. Lapienė, iš vi- sur gauna, turi tiek informa- cijų? Bet ir čia išlenda yla iš maisto. — Ji per sieną girdė- tokių Ciurlionienė... Iš visko at- rodo, kad ji girdi per sieną, mato tūkstančius mylių ir ži- žūlus, toks reikiantis, kad atrodė, jog tik ji viena gali ir turi teisę pareikšti nuomo- nę tuo ar kitu klausimu. Pra- dėjo rašyti net apie savo šu- niuką. Žodžių "Aš..."

Nuolat man prisimena vie- nos operos arčia, kurioje de- monas kiekvieną sakinį pra- deda su "Aš." Bet operos au- torius tuo besikartojančiu "Aš" kaip tik ir leido dem- onui pasireikšti demoniškai. Vienok, kada moteris vis kar- toja tą "Aš," tai išėina nei- šis, nei tas.

Pasikėsinimas prieš Indonezijos vadą

Prieš nepripažintos Indo- nezijos respublikos premjerą Sutan Sjahrir, Batavia mies- tams, buvo padarytas pasikėsi- nimas. Olandų kolonijų ka- riai ir važiuojantį automobiliu premjerą paleido ketelį šū- giui. Britų kariuomenės vadai Javos saloje tvirtina, kad tai buvęs nesuįprastas, nes šo- vusieji nežinoję, kas tuo au- tomobiliu važiuo. Kaltinini- kai ešą sumiti.

KAS TAI YRA PROVOKATORIUS?

1945 metų vasarą, ką tik sustojus šaudyti iš patrankų, Jugoslavijos diktatorius J. Broz, oficialiai vadinamas "maršalas Tito," pareikalavo, kad Triestas būtų atskirtas nuo Italijos ir prijungtas prie Jugoslavijos. Italai stojo prieš tai piestu. Tik Italijos komunistai buvo kitos nuomo- nės. Kaip gi jie gali priešinti norams to, kuris veikia su paties Stalino palaiminimu! Taigi pirmas italų komunistų atsiliepimas buvo maž daug toks: "Provokatoriai yra vi- si tie, kurie dėl Triesto bando sugadinti mūsų gerus santy- kius su naująja Jugoslavija!"

Bet komunistų vadai greit pamatė, kad jų akcijos gali labai kristi Italijoje, jeigu jie Triesto reikalų stos ne savo krašto, o Jugoslavijos puseje. Ir Maskva pradėjo susilaikyti nuo per kriežto Tito reikala- vimų rėmimo, ir Italijos komu- nistams buvo duota im- strukcija per daug neįsiokti. Tada komunistai prabilo iš kitos pusės: "Provokatoriai yra visi tie, kurie drįsta tvir- tinti, kad mes giname sveti- mos valstybės rekalus!"

Prancūzijos socialistų va- das Leonas Blumas pasakė kalbą ir parašė straipsnį, ku- riuame išdėstė, kad Vakarų Europos valstybėms reikia ar- timiau bendradarbiauti tarp savęs. Maskvos radijas ir spauda vienu balsu suuko: "Blumas provokatorius ir famsiausias reakcijos bernas, nes jis nori sukurti Vakarų Bloką, nukreiptą prieš Sovie- tų Sąjungą!" — "Provokato- rius, provokatorius!", kaip aidas kartojė prancūzų komu- nistai.

De Gaulle nesutiko duoti komunistams valdyti Prancū- zijoje nei vidaus, nei užsie- nio, nei karo ministerijos. Ji- gana aiškiai pasakė, kad šis tos ministerijos negali būtų patikėtos partijai, kuri linku- si Prancūziją iš neutralios po- zicijos tarp sąjungininkų nu- tempti į vieną pusę. Prancū- zų spaudos dauguma tą min- tį išreiškė kiek plačiau. Sako negalima tokių ministerijų atiduoti partijai, kuri duoda si diktuojama iš svetimos val- stybės. Komunistai gi em- "kryžiatotis": "Provokato- riai, kurie mus įtaria, kas mes nesame sąvarankiški ir klausome instrukcijų iš ki- tur!"

Skandinavijos valstybėse buvo iškeltas sumanymas į- vesti visuose trijuose Skandi- navijos kraštuose, tai yra Švedijoje, Norvegijoje ir Da- nijoje, tokią tvarką, kad tų trijų valstybių piliečiai bet kurioje iš tų valstybių ūkini atžvilgiu galėtų jaustis lygiai, kaip namie. Tai reiškia, kad no, kad už 20 kilogramų sviesto keli studentai gali su- dijuoti kelius metus Prancū- zijoje. Jei ji tiki, kad išalku- siems išbadėjusiems Lietuvos pabėgėliams gali keliems me- tams užtekti pragyvenimui 20 kilogramų sviesto, tai ku- riamė nors straipsnyje tegu P. Lapienė pasisako, kiek ji suvalgo per kelis metus.

Nežinia, ar skandinavai t- žūkteleėjimo išsigando, ar ne bet tuo tarpu tas projektas regis, dar nevykdomas...

Rumunijos karalius krei- pėsi į visus Sąjungininkus prašydamas padėti įvesti Ru- munijoje demokratine tvar- ką. Iš Maskvos pasigirdo: "Anglų agentai provokatoriai sukurstė karalių tokiam žy- giui!"

Rumunai nebelsėvikai su- rengė demonstraciją pasvei- kinti karalių svėntės progą. Maskvos pasta toms val- džio policija emė šaudyti į

demonstrantus. Iš Maskvos pasigirdo: "Fašistų provoka- toriai nori sutrukdyti demo- kratiškausius rinkimus!"

Siauriniame Irane, Azer- beidžano provincijoje prasi- dėjo neramumai. Tose vieto- se tebėra raudonosios armijos didelės jėgos, nors jos ten jau nebereikalingos, kadangi karas pasibaigė. Sako, kad neramumų kėlėjai žymia da- limi susideda iš civiliais dra- bužiais aprengtų sovietinių kareivių. Tiesa tas ar ne tie- sa, bet viena yra aiškiai žino- ma, kad rusų kariuomenė ne- tik kad patį nesudraudžia ne- ramumų kėlėjų, bet leidžia to daryti ir Irano policijai. Neramumų kėlėjai vadina sa- ve demokratais ir skelbia di- delį tos provincijos norą pri- sijungti prie sovietiškojo A- zerbeidžano. Kiekvienam iš tų faktų siūlosi išsada, kad Maskva su ta provincija nori suvaidinti komediją, panašią į tą, kuri buvo suvaidinta Baltijos valstybėse. Bet vos tik toji korta tapo atidengta, iš Maskvos tuojau pasigirdo: "Provokatoriai skelbia, kad mes turime kokio nors intere- so į Azerbeidžaną. Tai Irano žandarai elgiasi provokato- riškai, norėdami nuslopinti demokratinių judėjimą. Tai jie išgalvojo, kad Azerbeidžano demokratai nori jungtis prie Sovietų!"

Kai 1940 metais birželio mėnesį raudonoji armija už- žimė Pabaltijo kraštus, po sa- vaitės Kaune buvo mitingas. Vienas provincijos komunis- tas mitinge suuko: "Tegy- vuoją tryliktoji tarybinė so- cialistinė respublika — Lie- tuva!" Tai buvo pirmas pra- žitarimas, kad Lietuva gali būti tarybinė respublika, rei- škia, gali būti prijungta prie tų ligi tol buvusių dvylikos tarybinė respublikų, suda- rančių SSSR. Bet rytojaus dieną apie tą vyruką komunis- tų partija laikraščiuose pa- skelbė: "Provokatorius, fašis- tų tarnas, nerimo kėlėjas! Niekas ir negalvoja apie Lie- uvos susovietinimą!"

Lygiai po mėnesio buvo "nutarta" Lietuvą prijungti prie sovietų ir įvesti joje so- cietiską konstituciją... Ir nuo to laiko, jeigu kas drįsta sakyti, kad tai buvo padary- ta prieš Lietuvos norą, tuojau pasigirdo: "Provokac- ja! 96.95% lietuvių tautos per lemokratiškausius rinkimus pasisakė už prisijungimą!"

Kai Lietuvioje buvo rusų į- gulos, tai iš jų pradėjo bėgti careiviai. Lietuvos policijai buvo labai keblu — padėti ar nepadėti rusams gaudyti jų lezertyrus. Kištis į jų reika- vos nesinorėjo, bet tie dezert- yrai taip pat buvo nepagei- laujami, nes iš jų galėjo su- daryti tikros plėšikų bandos. Žinoma, rusai ir patys tuojau pareikalavo padėti gaudyti. Pareikalavo ne juokais, o pri- čisdami, kad čia kaž kas kve- ria "provokacija, kadangi de- zertyrai čia, tur būt, globoja... Bet kai policija ke- etą iš jų sugavo ir atidavė ryresnybei, tai tie dezertyrai pradėjo pasakoti visokias is- irijas. Girdi, jie nebuvo pa- rėgę, o lietuvių policija juos įagrobė, kamantinėd, laikė cūsyje ir t. t. Vienas net pasi- rytė, kad jis tik per vanden- jekio vamzdį išlindęs...

Mat koks nepaprastas bolsė- vikiškas kareivis: per dviejų pirštų storumo vamzdį išly- gi! Ir štai po to Maskva ofi- cialiai paskelbė: "Lietuvos valdžia elgiasi provokatori- kai! Ji grobia mūsų karius! Reikia Lietuvą užimti!"

(nukelta į 6 psl.)

TAKE IT
or
LEAVE IT

V. Bukšnaitis

It has always been my impression that no human being would fail to give assistance of some sort to a fellow human who was in imminent danger of dying from starvation and lack of proper medical and housing facilities. When the Nazis and Japs started using starvation as a weapon against their enemies, we became properly horrified, called them inhuman, and beat the hell out of them in the bloodiest war in history. Well, the war is over at last. And all us guys who were actively connected with the business of getting it over with are coming home again, delighted at the prospect of living in a civilized world once more, free from the threat of Totalitarian Agression, secure in the conviction that what differences still remain among the nations may be settled in a peaceful and humane manner, without bloodshed or death.

And then we pick up a copy of Tiesa, official organ of the Communist-dominated Association of Lithuanian Workers (LDS), dated December 15-th, and glance at the English Page of that newspaper. Aside from some membership drive news, there are two interesting headlines, the first of which is "Lith. Relief Totals Nearing \$250,000" and deals with an item about clothing and other forms of relief sent to the people of Lithuania by the "Committee to Aid Lithuania."

The second headline commanding attention is "Parley Asks National War Fund to Revoke Allotments to Agency Which Aids Enemies." This is a particularly provoking headline, because, naturally, one wonders just who these "enemies" are, now that the war is over. It doesn't take too long to find out, however, because the whole story is contained in the first paragraph of the article, which I quote herewith:

"PITTSBURGH — In a resolution expressing disappointment at National War Fund allotments to aid Lithuanian Nazis and enemies of democracy, the Second National Convention of Democratic American Lithuanians, which convened here last month, has asked the National War Fund to revoke its budgetary allotments to the United Lithuanian Relief Fund."

In other words, the only Lithuanians worthy of our support and assistance are those who reside in what the Communists call "Soviet Lithuania." Those who fled from their native land before the Red Armies overran the country, seeking refuge wherever they could, since to remain would have meant execution or exile because of their political convictions, should be allowed to starve and freeze in spite of those of us who would like to help them.

What irony! The State Department still recognizes Independent Lithuania's Minister and consular representatives here, while sympathisers of "Soviet Lithuania" want to starve and freeze those who were lucky enough to escape the Soviet Invader's wrath! What did we fight this war for, anyway — to make the world safe for Communism?

KELIAS Į GEROVĘ AMERIKOJE

Tik per tinkamą algų ir atlyginimo pakėlimą

Rašo Sen. J. M. Tunnell (Del.)

Visi Amerikos gyventojai trokšta savo šaliai amžino klestėjimo.

Visi dabartiniu metu vykstantieji pramonės ginčai ir iš abiejų pusių plaukiantis sukavi mai apie "neteisingumą ir prietaringumą" kyla iš degančio noro saugios ir klestėjančios ateities visoms Amerikos gyvenimo sritims.

Bet ieškodami stebuklingosios formulės, mes negalime išvengti susitikimo su neramumų šaknimis, su algų bei atlyginimų padidinimo klausimu ir priemonės sugebėjimu šį klausimą tinkamai išspręsti. Kad ir kaip būtų stengiamasi nukreipti dėmesį kitur įvairiausių argumentų pagalba, geresnių laikų nesulauksime, neišsprendę pagrindinių ekonominių klausimų.

Dėl algų bei atlyginimų reikalingumo nesutikimų yra nedaug. Kaip prez. Trumano neseniai pasakytose kalboje algų bei atlyginimų politikos tema pažymėta, valdžia praneša apie darbininkų kovą prieš netekimą viršūnių, laipsnių pažeminimą, padidintą produktyvumą darbininkui ir nedarbą, kurie pradūrė plyšius tautos algų bei atlyginimų sąskaitoje — toje sąskaitoje, kuria apmokamos Amerikos biznio pagamintos gėrybės. Net labiausiai užkietėję darbdaviai sutiktų padidinti algas bei atlyginimus iki 10 nuosimėjų.

Bet jei mes norime laimėti mūsų už pilną samdą ir gamybą, jei mes norime garantuoti žmonėms finansinį pajėgumą džiaugtis laisve, pergalės atnešta, algų padidinimas privalo būti pakankamai pajėgus užpildyti minėtoms spragoms, kurios, Prekybos Departamento daviniais, metų gale sieks 35 milijonų dolerių. Ekonominiais terminais tai reikšia 35 milijonų nuostolį perkamojoje gamyloje. Ar galime įsivaizduoti tos sumos vertę? Ar galime įsivaizduoti kiekį, kurį mūsų žmonės galėtų įsigyti maisto, mašinų, automobilių ir nesuskaitomų gėrybių formoje? Ar galime įsivaizduoti darbus, kurie būtų buvę įsteigti?

Gerovės kertinį akmenį sudaro į namus atsinešamojo atlyginimo palaikymas, kurio perkamoji galia yra būtina Amerikos ekonomijai palaikyti, kad visi žmonės galėtų dirbti, kad vaikai būtų gerai maitinami, gerai apmokyti, kad gyventojai tinkamose patalpose. Ir vis tiek Amerikos pramonė užsišpirdama šalinasi nuo atlyginimų pakankamo padidinimo. Ar faktai patvirtina jų teigimą, kad jie esą neišgalį patenkinti reikalavimų ir kad bet koks atlyginimų pakėlimas esą automatiškai sukels kainų pakilimą.

Atrodytu logiška, jei lygia-greičiai su atlyginimais, pakiltų ir kainos, bet smulkiau patyrinėjus matyti, kad tokia politika išnyktų bet kokio atlyginimų pakėlimo vertė, nes naujais pinigais tikrumoje nebus perkama naujų gėrybių bei patarnavimų, o tik bus apribojamas jų naudojimas. Šia teorija gyvenant, Amerikos gyvenimo lygis nepažengs pirmyn. Biznio pelnas bus apsaugotas ir padidintas ne kainų pakėlimu, bet didesne perkamąja galia, kurią įkvėps pakelti atlyginimai.

Statistika ir apžvalgos parastai yra nuobodžios skaičiai, bet jos suteikia svarbių įrodymų. Skaičiai, atsiradę po Pirmojo Pasaulinio Karo,

rodo nesveikus ekonominius praktikos pavyzdį, kuris, atrod, kartojamas po Antrojo Pasaulinio Karo. Laikotarpyje tarp 1924 ir 1929 metų algos buvo beveik užšaldytos, ir atlyginimai gamybos pramonėje buvo pakelti vos penkiais nuosimčiais. Penkerių metų laikotarpyje gamybos darbininkų produktyvumas pakilo beveik 25 nuosimčiais, tokiu būdu 1929 metais užteko keturių darbininkų atlikti darbi, kuriam 1924 metais buvo reikalinga penkių darbininkų. Su šiais faktais glaudžiai susijusi yra statistikos teisybė, kad pelnas tame laikotarpyje pakilo 72 nuosimčiais.

Neatsiras tokio subrendusio amerikiečio, o ypač darbininko, nuo to nukentėjusio, kuris užmirštų, ką šitokia politika atnešė — ji atnešė didžiąją 1930 metų depresiją, nes tautos vartotojai — jos darbininkai — neišgalėjo įsigyti būtiniausių reikmenų.

Bet dabar mes gyvename kitus laikus. Turėtume būti pasimokę iš kartaus prisiminimo. Bet ar taip yra? Pažvelkime vėl į skaitmenis. Karo laiku padidėję atlyginimai dabar išnyko. Darbo produktyvumas dar iškilo 25 nuosimčiais. Nuo 1939 metų iki 1944 biznio pelnas, neatšaukčius mokesčių, pakilo 365 nuosimčiais, tuo tarpu kai gamybos pramonė pakilo 370 nuosimčių. Sudėjus visą Amerikos karo meto pelną, susidaro 84.7 milijonų dolerių suma, neišskaičius mokesčių.

Kas nors tuoj sušuks: O kaip su mokesčiais? Niekas nenuneigs, kad mokesčiai nukirto karo metu geroką dalį biznio pelno. Tai yra gryna teisybė. Bet finansinis rezervuaras vis tebebus išbrinkęs, nes išskaičius mokesčius, kario meto pelnas gamybos pramonėje vidutiniai siekė penkių milijonų dolerių, kas yra beveik du ir pusę karto daugiau už prieš karinius laikus. Šalia to, patirta, kad 1945-46 — pirmaisiais pokariniais metais — metinis pelnas sieks šešių milijonų dolerių.

Sudėjus skaitmenis, Securities ir Exchange Komisijos apskaičiavimu, neįskaitant bankų ir apdraudus bendrovių randame, kad visų Jungtinių Valstybių korporacijų grynasis pelnas šiuo metu siekia 50 milijonų dolerių. Be to, nereikia užmiršti Kongreso išleistų mokesčių įstatymų, kuriais pridedama dar keli milijonai sugrąžintų mokesčių formoje.

Pramonės horizonte kilusį nesuspirtimą galima nurašyti, mes galime žengti pirmyn didžiosios gerovės laikų kryptimi. Bet šiandieninių sunkumų nusikratysime tik tada, kai visi įsitikinsime, kad Amerikoje vienintelis kelias į gerovę yra per tinkamą algų bei atlyginimų pakėlimą.

Laivai, varomi atomo energija

Senatorius Johnson, demokratas iš Colorado, Senato Atomo Energijos Komisijos narys, šiomis dienomis pareiškė, kad ateityje laivynas busias bejėgis prieš atomines bombas. Todėl feikėsią statyti tokius laivus, kurie galėtų plaukti giliai po vandeniu. Ir tai bus įmanoma, nes atomo energija galės tai daryti. Senatorius Johnson, be to, pastebėjo, kad vienas submarinas, apginkluotas raketinėmis atomo bombomis galėsias nuskandinti ištisą laivyną.

Šiems trims vyrams prezidentas Trumanas yra pavėdes iširti faktus, kuriais pasiremiant būtų galima išvengti streikų krašte. Iš kairės: Walter P. Stacey, vyr. North Carolina Aukščiausio Teismo teisėjas, Lloyd K. Garrison, Karo Darbo Tarybos pirmininkas, Milton Eisenhower, Kansas valstybinės kolegijos prezidentas ir gen. Eisenhowerio brolis.

MOKĖKIMRAMIAI GALVOT

Jungtinių Valstybių Kongreso svaris visuose klausimuose tebėra didelis

Visa Amerikos lietuvių visuomenė jautriai įvertino Amerikos Lietuvių Tarybos Chicagoje sušaukto suvažiavimo (kongreso) rezoliuciją Lietuvos atkūrimo klausimu.

Tuo pačiu metu dideliame visuose klausimuose tebėra didelis svaris. Tuo pačiu metu dideliame visuose klausimuose tebėra didelis svaris. Tuo pačiu metu dideliame visuose klausimuose tebėra didelis svaris.

Bus didelė klaida, jei mūsų veikėjai ir visuomenė neišnaudos tos progos, kurią jie dabar turi, ir neįteps savo visų proto ir valios jėgų Willis-Kelly rezoliucijai per Kongresą prastumti. Tos rezoliucijos kritika yra pagrįsta labai siaurais ir net nedorais motyvais, o rezoliucijos nauda Lietuvai yra aiškiai žinoma. Willis — Kelly rezoliucija yra geriausia proga tai vienbei pasiekti, yra geriausia proga visiems įsijungti į Lietuvai tikrai naudingą darbą. Tad ar nebūtų gera, jei visi tie, kurie sielvartauja dėl vienybės nebuvimo ir tuo tikslu rašo redakcijoms laisvus, nuo šiol imtų visiems rašyti: "Remkite Lietuvos laisvės rezoliuciją Jungtinių Valstybių Kongrese." Ir jei visa Amerikos lietuvių visuomenė, atmetusi provokatorių kurstymus, tą rezoliuciją vieninai paremtų, mes galėtume pasididžiudami pasakyti, kad Amerikos lietuvių vienybė remiasi giliu tautiniu samoninumu ir valstybinių subrendimų.

Julius Smetona.

Laidotuvių Direktorai

J. MARKEVICZ IR SUNUS
Puikiai įrengta koplyčia.
Profesionali pasarnavimas
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

Tamulio Fotostudija

Portretai, vestuvių grupės.
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

LIETUVIŲ ŪZEIGA

BRONIUS DAUJOTA, sav.
CIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

KEYSTONE

Exterminating Co.
Mes parodome nuodų namų parazi-
tams naikinti.
Mes parodome žurkėms naikinti ne-
nuodingus "glue pads" ir slaptus.
Specialūs siūlymas 2 tuz. už \$1
Prasikite mūsų nemokamo aplinkraščio
Užakymus priimame iš vietų.
KEYSTONE EXTERMINATING CO.
541 State St., New Haven, Conn.
Telefonas J-6892

Sporto įrankių lietuvių jaunimui

Tarp nelaimingų lietuvių, kurie šiuo metu gyvena svetimose valstybėse Europoje yra nemažai mokyklinio amžiaus jaunimo, kuriam, palai-kyti jo kūną stiprų ir ištvermingą, reikia ne tik maisto produktų, drabužių ir kitų kasdieninio gyvenimo reikmenų, bet taip pat reikia sporto įrankių, sustiprinti ir lavinti jo raumenis ir fizinį atsparumą.

Visos tautos rūpinasi savo nuo karo nukentėjusį ir iš normalių gyvenimo vėžių išblokštą jaunimą aprūpinti tokiomis sporto įrankiais, kaip sviediniai (Basketballs ir soccer balls), bėgimo batais, diskais, bokso pirštineis, teniso sviediniai ir raketėmis, hand-balls, sporto drabužiais ir įrankiais.

Amerikos lietuvių turi daugybę sporto klubų, kurie turi atliekamų ir jau nenaudojamų sporto įrankių, kuriuos galėtų aukoti. BALF skyriai, draugijos ir pavieniai asmenys galėtų po vieną, kitą sporto įrankį išvientiems lietuviams nupirkti ir paraginti savo miesto ir apylinkės kitataučių sporto klubus, kaip aukoti kenčiantiems lietuviams.

Augančiam jaunuoliui, ar tai būtų mergaitė ar berniukas, reikia išsismakštinti ir rekreacijos atvirame ore ar sporto salėje. Tokia mankšta tuo labiau reikalinga, kada jaunuoliai fiziniai ir dvasiniai skurdūs per keleta metų. Kartas sportas ir mankšta daug daugiau pagelbsti jaunuoliui negu kas kitas.

Taigi, aukodami ar rinkdami aukas išvietintiems ir nuo karo nukentėjusiems lietuviams Europoje, turėkite tai mintyje. Neužmirškite, kad be maisto, drabužių, knygų, vaistų ir kitų daiktų, reikia ir sporto įrankių.

Visus aukojamus sporto įrankius prašome siųsti šiuo adresu:

Lithuanian Relief Warehouse,
101 Grand St., Brooklyn II,
New York
BALF Valdyba.

STANLEY TOLIUS

LIETUVISKA ŪZEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS

RAYMOND WOLINS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Dizno tel. — 833
Namių — 308

V. MITRIKAS

MAISTO KRAUTUVĖ
19 WASHBURN STREET,
Worcester, Mass.
Tel.: 34349.

LIETUVIAI BIZNIERAI BALTIMOREJE

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JONAS GRICENA
LIETUVISKA ŪZEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Siekia kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiami užėiti į šia puikiausią lietuvišką ūzeigą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

Boston Realty Trust
INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
317 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass.
Tel.: SOU 2732

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Kanapickas Kepykla
Lietuviška duona — tortai vestuvėms ir parčms
PRISTATOMA I NAMUS
Užkietė arba telefonuokite
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

GAZOLINO STOTIS
JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav.
Važiuojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta sustoti
245 E. Mair St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL
VYNAS — DEGTINE ALUS
GERI ŪZKANZIAI
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Rupšio Restoranas
Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Graži svetainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Kaunas Baking Co.
Lietuviška ir amerikoniška duona, pyragai
PRISTATOMA I NAMUS
304 OLIVIA STREET,
MCKEES ROCK, PA.

Laidotuvių Direktorius
ANTANAS VENSKUNAS
665 STANLEY STREET,
NEW BRITAIN, CONNECTICUT
Telefonas 1702

PAUL'S RESTAURANT

PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

(Tęsinys)

— Ne, senjorai, bet mano ponis buvo pas savo dėdę tuo metu, kai sirgo Morisas Geraldas. Viešėjo ligi jis gulėjo viesbuty ir ligi pasveiko. Tris sykį nunešiau jam po pilną krepšį skanumynų ir vyno. O sykį krepšį, be kitų daiktų, buvo josios ranka rašytas laiškelis. Dabar vėl turu jam laiską. Prašau pasiskaityti.

Diazas svėrė laiską, atplėšė ir ėmė skaityti, raudsdamas iš apmaudo ir pykčio. Jo rankos baisiai drebėjo. "Senjorai Morisui Geraldui. Brangus Pone, vėl esu pas dėdę Silvio, bet negaliu gyventi be žinios apie Tamstą. Tų žinių stoka žudo mane. Parasyk Fastą kelis žodžius apie savo sveikatą. Kaip trokštu pamatyti Tamstos stebuklingas akis, idant įsitikintum, kad Tamsta esi visai sveikas. Prašau neatsakyti vienintelės malonės, kurios čia maldauju. Po pusės valandos būsiu ant kaimelio už dėdės namų. Atjok Tamsta būtinai.

Isadora Cavarubio de los Lianos."

— Po šimts velnių! — suriko siudamas Miguelis Diazas. — Ji paskyrė jam pasiūlymą. Gerai, pažūrėsim, su kuo senjorita susitiks pasiskaito vietoj. Aciu, Choze, už laiską, kurio tau negražinsiu, ir eik, kur tau įsakyta.

Vos Choze išėjo su gautu doleriu doranų, Miguelis Diazas skubiai apsirėdė ir užsėdėjo ant arklio išjojo.

Tuo tarpu Isadora, užjuosdama ant sakytojo kaimelio, nekantriai dirsiėjo į laikrodėlį ir galvoje: atjos ar ne? O gal serga ir guli? Ir nei iš šio, nei iš to atėjo jai į galvą Miguelis Diazas, už kurio kitados nesutiko ištekti dėl jo blauros būdo ir bailumo.

Ėmai ngirdo kažką greit atjojant, ir širdis jai apmirė. Slėny pro krūmus smėkstelėjo raitelis ir dingo pakalnės užvingy. Isadora nukreipė akis į tą pusę, nekantriai laukdama atjojant josios gyvyje ir garbės apgynėjo.

Dar trumpą valandėlę ir — prakeikimas! Vietoj Geraldio prie Isadora išdygo Miguelis Diazas. Pasityčiojamai nusilenkė prieš jį ir tarė:

— Sveikinu tamstą! Pagaliau galime pasikalbėti prie keturių akių. O gal tamsta malonėm čia kita pamatyti, teisybė?

— Ko iš manęs nori, ponas Migueli? — tarė Isadora drebandi balsu. — Kalbėti su tamsta neturiu apie ką. Prašau sau keliauti savais keliais.

— Tamsta bijaisi, — atsakė Dykumų Vilkas, žvėriškai į ją žvilgtelėjęs, — bet ir ne veltui. Jau pradėtu tamstą užmiršti, bet, dievaži, neteksi ir kitam. Tu niekados nebūsi Moriso Geraldio žmona! Priesiek, kad daugiau su juo nesusitikai, arba nepaleisvi gyvos! Ryžkis!

— Tamsta juokauji? — drąsiai tarė Isadora, žiūrėdama galvijų pirkliui staciai į akis.

— Rimtai, panele Isadora. Isadora buvo gana drąsi, bet via dėlto dabar pasijuto kaip nesava. Apsidairė, norėdama pamatyti Geraldą, Diazas tarytum atspėdamas josios mintį, ištraukė iš kišenės josios laiską ir parodė, sakdamas:

— Veltui čia jo laiskai. Laiškelis, kuriuo kvietei jį

čionai atvykti, laimingai pakliuvo į mano rankas ir išdavė visą paslaptį. Dabar pasirink vieną iš dviejų: mirti ar gyventi. Ir greičiau, nes trumpa laiko.

Miguelis tai sakdamas, laikė rankoj blizgantį dirklą. — Mirti ar gyventi! pakartojo žmogžudys.

— Šalin, žvėrie! — suriko Isadora ir žaibo greitumu sviedė į jį laso kilpą.

Lig Diazas suspėjo susigriebti, kilpa užsinėrė ant kaklo, iš rankų iškrito ginklas ir netrukus jis gulėjo ant žemės.

— Niekše! — tarė Isadora, pasileisdama prie Diazo. — Norėsi mane užmušti, o dabar pats esi mano rankoj. Vokiokis čia ir lauk pagalbos, kaip kad aš prieš valandėlę esu jos laukusi.

Bet Dykumų Vilkas, mirtinai išbalęs, tyloje ir gulėjo išsitiesęs ant žemės, kaip koks kirmnas. Isadora, gi per kirtą aštrią peiliu kilping, užkirtė žirgui ir nuėjo nuo kaimelio.

DIDZIAUSIAS SIRDIES SKAUSMAS

Netyčiomis nugirdusi Plutono kalbą Florida, kad anapus upės pasirodęs panašus į garšų mustangų gaudytoją Morisą Geraldą raitelis, Luizė nubėgo į terasą ir liepė pabalnoti josios mylimą mustangą. Ligai tarnas išplėdė josios įsakyta, stovėjo įbedusi akis į prierį platybes, norėdama kur pamatyti tą brangų jai raitelį. Bet, matyti, jis buvo jau dingęs tankumyne, arba, gal būt, Plutonas su Florida buvo apsirinkusiu.

Po keliolikos minučių Luizė buvo jau miške ant kalno ir jojo į tą vietą, kuri buvo sujijusi su keliais brangiais jos atsiminimais iš netolimosios praeilės. Čia josios ausį pasiekė nepažįstami vyriški ir moteriški balsai, toliau riksnas, žmogaus pagriuvimas ir greitas arklio bėgimas arba jojimas. Luizė sulaukė sądomustangą ir, nenorėdama būtų kokio baisaus įvykio liulininke, ilgai nesiryžo joti toliau. Pagaliau, pajojusi kiek toliau, ji pamatė ne tiek baltą, kiek keistą vaizdą. Ant žemės gulėjo kaip nebegyvas žmogus meksikiečio raitelio irabuziuose. Kaklas ir rankos buvo jam apraizgytos virvėmis, Luizė nusėdo nuo mustango ir atriso nepažįstamam nuo kaklo virvę. Po valandos Miguelis Diazas, — nes jis čia buvo, — sunkiai atsikvėpė, paskum pramerkė akis ir, matydamas prislinkusį prie jo moterį, paklausė:

— Kas esi, senjorita? O kur antra?

— Čia nieko daugiau nėra. — Nesustikot moters ant švo arklio?

— Ne, tik girdėjau josios balsą.

— Geriau sakykit — velnio bala, Isadora Cavarubio — tai tikras velnis.

— A, tai ji čia buvo? — Taip, ta prakeikta bo-ba! Tik tamstos dėka aš ne-uzdusau tuose pančiuose! Nuosirdžiai dėkoju, sanjorita! Bet padėk man ir ant arklio užsėsti, nes man baisiai bloga. O turiu kuo greičiau iš-čionai pabėgti, kad dar kas manęs nesusiūptų.

Miguelis Diazas garsiai sušvilpė, o kai atbėgo jo arklys, Luizė padėjo jam užsire-pekenti ant balno.

(Bus daugiau)

KAS TAI YRA PROVOKATORIUS?

(atkelta iš 4 psl.)

Latvijai su Estija ir tokiu kaltinimų nereikėjo. Užteko pasakoti, kad ji su Lietuva sudarė provokatorišką Pabal-tijo sąjungą, kuri turėjo slap-tą tikslą — kurstyti kara-prieš Sovietus.

Visas sąjungininkų pasaulis 1944 metų rudenį įvykus susikilimui Varšuvoje prieš vokiečius vadino didvyrišku. Lenkams tas susikilimas buvo nelaimingas, kadangi jie nesulaukė žadėtus rusų pagelbos ir todėl skaudžiai nukentėjo. Sukilimo vadai, drauge ir slapstosios lenkų armijos vad-das Bor-Komarowski pateko vokiečiams į nelaisvę. Paskui kai tas generolas, sąjungininkų išvadotas pasirodė Londone ir papasakojo, kaip ten buvo su tuo sukilimu, tai ne-tik Maskvoje, bet net ir Pran-cūzijos kai kuriuose laikraš-čiuose pasirodė pasipiktinimo šauksmas: "Kodėl leidžiama kalbėti tam fašistų provoka-toriui, pusantrio simto tūkstančių varšuviečių mirties kaltininkui!"

1940-41 metais viename Lietuvos kalėjime sėdėjo vie-nas darbininkas-audėjas. Jis buvo vienas iš daugelio bol-ševikų sumity darbininkų. Darbininkų sumity tada buvo labai daug. Kapitalistų tikra-to žodžio prasme kalėjime tačiau buvo labai reta.

Tas darbininkas buvo sumintas todėl, kad nepriklausomas Lietuvos laikais buvo vienas iš veiklesnių savo įmonės darbininkų reikalų atstovau-taus. Tačiau jis nebuvo komu-nistų partijos narys. Jis taip sau, komunistams ir ne-priklausydamas, turėdavo pa-kankamai susipratimo ir pa-siryžimo kreiptis į atitinka-mas įstaigas ir išdėstyti tei-singus darbininkų reikalavi-mus. Kadangi reikalavimai būdavo pamatuoti, tai jam dažniausiai pasisekdavo ir laimėti. Įmonės darbininkai juo pasitikėdavo. Todėl kai įmonės atėdavo komunistų agitatoriai ir imdavo kalbinti juos streikuoti, tai darbinin-kai išvydavo tokius laukan. Nes jie matė, kad tiems agi-tatoriams labiau rūpi sukelti netvarką, negu laimėti dar-bininkams geresnes sąlygas. Todėl bolševikams paėmus valdžią tas darbininkų reika-lų gynėjas, kuris juos gynė ne pagal komunistų agitati-rių instrukcijas, buvo sumintas ir kaltinamas, kaip provoka-torius, tariant jam rusiško Baudžiamojo Kodekso 58 straipsnio 13 punkta, numa-tancio bausmę — "aukščiausia socialinės gynos priemo-nė" (taip bolševikų kodekse vadinasi susaudymas).

Dar 1924 metais žinomas bolševikų laikų rusų rašyto-jas Silochovas (vienas iš ge-riausių) yra parašęs apsakyme-lį, pavadintą "Provokatori-us". Jame pasakojama, kaip viename tolimos provin-cijos kaime kažin koks valdi-ninkas pravažiuodamas pa-klause kaimiečius: "Ar jau išsirikote savo sovietą?" Ūkininkai atsakė, kad išsirin-ko. "O provokatorių ar turi-te?" Ūkininkai žvalgosi vie-nas į kitą. "Ne," sako, "neži-nojome, kad tokio reikia..." Valdininkas nuvažiuo sau, o ūkininkai susirūpino, kaip čia dabar bus, kad jie dar neturi išsirikę provokatoriaus. Kas tai yra provokatorius, jiems nebuvo aišku, bet nutarė dėl viso ko viena išrinkti. Jie ma-ne, kad tai koks nors naujas tvarkos pareigūnas. Išrinko vieną iš ramiausių ir tvarkin-giausių ūkininkų. Kita diena važiuoja pro šalį du kareiviai. Klausia: "Ar patenkinti sovietiška tvarka?" — "Pa-

tenkinti, o kaip gi!" — O provokatorių ar neturite sa-vo tarpe?" — "Turime, o kaip gi!" — "Ach šitai! Na, duok-it sen provokatorių!" Vyrui tuojau pasaukė vakar išrin-ktąjį provokatorių... Kareiviai tuojau puolė jį koltuoti ir mūsti, o paskui jį nugabe-no į apskrities "čeką"... Ūkininkai liko nustebę, nesu-prasdami, už ką tie kareiviai primasė ir suėmė jų "provo-katorių".

Tai kasgi, galų ypa, yra provokatorius? Iš karto atro-do, kad ne taip lengva atsak-tyti, peržiūrėjus visus tuos atsikirtimus, kuriuose tas žo-dis vartojamas. Bet ar visuose tuose atsikirtimuose nėra vieno panašumo? Pagalvoki-te! Lietuvoje kaime taip pat daugelis šito žodžio nevarto-ja ir daugelis nesupranta. Bet ten sako paprasčiau: "Tas vaikišioja palaidomis apivaromis!"

Ištikrųjų, tikras provoka-torius visada vaikšto savo au-tuvo raiščius atrisęs ir dairy-damasis, ar kas nors netyčia neužmins, jei tik kas nors pro šalį eina, tai jis jau ir sūkia: "Ką? Taikaisi ant mano raiščių užlipi? Nori mane išprovokuoti, kad už-pykčiau? Nori mane užbul-tyti?"

Tad argi dabar neaišku, kas yra provokatorius?

Dr. K. Vingėla.

Dirbtinis Moterų Apvaisinimas

Anglijoje dvasininkai ir gydytojai smarkiai ginčijasi dėl dr. Jenkins pasiūlymo su-organizuoti dirbtinį ištekejū-jų moterų apvaisinimą (su-vyvo sutikimu), jei paaiškė-ja, kad moters "nevaisingum-ys" — kyla dėl vyro kaltės.

Dr. Jenkins aiškina, kad šitokių būdu reikia gelbėti britų tautos ateitį. Mat, britų tauta menkai vaisinga, o po-vo šio karo, kai tiek daug žuvo jaunų vyrų, dar daugiau sveikų moterų nebegalės ištekti ir susikurti šeimas.

Tiesa sakant, šitoks klau-simas yra pasidaręs aktualus ne tik Anglijoje, bet ir daug kur Europoje, o taip pat ir Rusijoje, kur labai daug vyrų žuvo per karą. Kai kuriose vietose liko vien moterys ir senukai.

Prieš apvaisinimą dirbtino-mis priemonėmis labai prie-sinasi visų tikybų dvasinin-kai. Ištikrųjų tautų gajumo priešastys glūdi kitur: ūkinė-je ir socialinėje santvarkoje, bet gal daugiausia papro-čiuose, charakteryje ir tau-tos moralėje. Pavyzdžiai ro-do, kad kai kuri tauta nu-vargsta, išsiekvoja arba per-daug paskesta turtuose ir prabangoje, pasiduoda mate-rializmui ir egoizmui, gimimai, ima mažėti. Ir jokiomis dirbtinėmis priemonėmis ne-begalima jų padidinti.

Memories of Lithuania RADIO HOUR Saturdays, 5:00 to 5:30 p. m. Station WEVD-1330 kil. Director — JACK J. STUKAS 429 Walnut St. Newark, N. J. Tel. Market 2-5360.

SCHOLES BAKING INC.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA Brooklyn, N. Y 532 Grand Street. Mūsų duona pristatoma į kitus miestus, mūsų kepykloje galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniame ir kitokioms šeimėms pyragų. Tel. Evergreen 4-8802

LADĄ NATKEVIČIŲ ATSIMINUS

Amerikos lietuviams gerai pažįstamas dr. Ladas Natkevičius mirė 1945 m. gegužės 25 d. Austrijoje, netoli Sveicarijos sienos. Apie šį savo laiku lankiusį Amerikos lie-tuvių kolonijas visuomenės veikėją, diplomata, pasiuntinį nepriklausomos Lietuvos atstovą Maskvoje mažai kas bu-vo rašyta mūsų spaudoje. To-dėl čia mes dedame vieno mūsų bendradarbio parašytą trumpą velionio biografiją. — Red.

1945 m. gegužės mėn. 25 d. Sehrns mieste, Vonar-berg netoli Sveicarijos sienos mirė pažangiosios visuomenės veikėjas, diplomatas, profesorius ir advokatas dr. Ladas Natkevičius, pasiekęs vos pusamžį žmogaus gyvenimo.

Velionis gimė vidutinio ūkininko šeimoje, Balsupių kaime, Mokolų valsč. prie pat Marijampolės miesto. Pradžios mokslą išėjo savo kaimo mokykloje. Gimnaziją baigė Marijampolėje. Studijavo įvairiuose Rusijos didmiesčiuose, bet galutinai politikos ir teisės daktaro laipsniumi mokslus baigė pasaulinio garso Sorbonos universitete. Mokslo darbą parašė Klaipe-dos Krašto Konvencijos klau-simais ir šis darbas labai aukštai buvo įvertintas pran-cūzų ir lietuvių mokslininkų bei ištais atspausdintas.

Dar būdamas gimnazijos suole velionis Ladas Natkevičius daug rašinėjo tuometiniame, prieš aną didįjį karą, lietuvių dienraštyje Vilniaus Žiniose, o be to "Lietuvos Ži-niose, Lietuvos Ū-ke, o ypač progresyvinės jaunumenės žurnale Aušrinė. Didžiojo karo metu daug savo rašinių spausdino Naujoji Lietuva ir kituose Rusijoj buvusiu lietu-vių tremtinių leidžiamuose laikraščiuose bei spaudiniuose. Raštus pasirašinėdavo slau-pyvardžiu Vladas Parausvi-nis, nuo vardo Rausvės upel-is, kuris teka pro velionies tėviškę.

Didžiojo karo metu velio-nis Ladas veikliai dalyvavo lietuvių visuomenės darbuose ir nuolat atstovavo kairesnių-ųjų liaudininkų srove. Buvo mobilizuotas, įgijo rusų kari-ninko laipsnį ir revoliucijos metu pasižymėjo beorganizuodamas atskirus lietuvių karių pulkus — batalijonus.

Pirmąją progą grįžo Lietu-von ir čia uoliai dirbo Nepri-klausomos Lietuvos atstatymo darbą. Tuoj — skiriamas pirmuoju Lietuvos karo at-stovu Latvijai, kur glaudžiai dirba kartu su velioniu Dr-u Jonu Šliupu. 1922 m. velionis Natkevičius išrenkamas Val-stiečių Liaudininkų sąraše Lietuvos Steigiamojo Seimo nariu. Seime L. Natkevičius pasižymėjo dideliu raktu ir valstybinių reikalų supratimu. Bolševikams ir lenkams pradėjo pulti Lietuvą, velio-nis suorganizavo puikų Gele-zinio Vilko ulanų pulką. Šiuo metu jis buvo Lietuvos kariuomenės raitelių karininkas, kapitono laipsnyje.

Po kurio laiko velionis iš-vyko Paryžium mokslų baig-ti. Baigęs mokslus perėjo di-plomatinen Lietuvos Užsienio Ministerijos tarnybą, iš kar-

to dirbo centro įstaigoje, o vėliau gavo paskyrimą I-ju sekretorium Paryžiaus pa-siuntinybėn. Čia buvo pekeltas į patarėjus ir po kurio lai-ko paskirtas Maskvon Lietu-vos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministriu. Maskvoje pasireiškė labai rimta ir viso-keriopa velionies diplomatine veikla. Labai gerai nuvokė Ladaš lemiančių didžiojo Lie-tuvos ryšių kaimyno — SSSR svarbą ir stengė stengėsi val-stybių santykius gerinti. Ta-čiau visos pastangos ėjo vel-tui. Jau 1939 m. Kalėdoma velionis atvykęs trumpų atos-tojų Kaunan pasakojo, kad jo asmeniškai įsitikinimu SSS-R rengiasi Lietuvą užgrobti. Tat pareiškė velioniu Ant. Smetonai, kaip Respublikos prezidentui ir A. Merkiui, kaip Ministeriui Pirmininkui. Tačiau A. Smetona, nors ir patikėjo L. Natkevičiui, bet nieko šiuo atveju nedarė, o A. Merkys staciai išjuokė velio-nį. Iš tikrųjų velionies spėji-mai pilnai įvyko ne daugiau kaip po pusmečio t. y. jau 1940 m. birželio mėn. 15 d. rusų kariuomenė Lietuvą užėmė.

Daug teko velioniu nukentėti vadinamuose Lietuvos-SS-SR derybose, o iš tikrųjų ka-tės ir pelės žaidime, gi ru-sams užėmus Lietuvą ir L. Natkevičiui nuvykus prie SS-SR sienos pasitikti žmoną su kūdikiu, jis buvo sumintas ir kurį laiką laikomas kalėjime. Iš kalėjimo paleistas tik įsiki-šus nežinia kuriais sumeti-mais jo buv. kolegai SSSR At-stovui Lietuvoje N. G. Pozd-nekovui, kuris dabar buvo jau SSSR Liaudies Komisarų Tarybos visagalintis įgalioti-nis Lietuvoje ir galėjo pakais-ti Lietuvos Saugumo viršini-ko garsaus komunistų parti-jos veikėjo A. Sniečkaus pa-rėdymą suminti L. Natkevičių, pasakydamas, kad "Sniečkaus pogarečilsė" — Sniečkaus pasikarsčiavo...

Rusų okupacijos metu velionis dirbo Draugimo įstai-goje. Vokiečiams užėmus velio-nia taip pat čia dirbo ir kar-tu advokatauo Kaune bei profesoriavo Vilniuje. Pasi-žymėjo slapta antinacine veikla.

Antru kartą, slenkant į Lie-tuvą Raudonajai Armijai L. Natkevičius nesiryžo vėl pa-

klūti į A. Sniečkaus nagus, sakdamas, kad militarinis bolševizmas yra daug baises-nis už 1940-41 m. Lietuvoje buvusį civilinį bolševizmą. Apleido Lietuvą ir apsigyve-no Austrijos sostinėje — Vie-noj. Čia pergyveno keletą są-jungininkų oro puolimų ir buvo net sunkiai sužeistas — kontūzintas. Lietuvos neteki-mas ir karo vargai galutinai pakirto nuvargintą audringų pergyvenimų velionies asme-nybę. Ilgai gydėsi ir pagaliau 1945 m. gegužės mėn. 25 d. nuo kraujo išsiliejimo į sme-genis velionis mirė ir palai-dotas svetimoje žemėje.

M. Seimenis.

ALLIANCE HALL Restoranas ir Baras Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių Tinkama vieta visokioms pramogoms. Kasdien muzika ir šokiai. ALLIANCE HALL K. Buividas, sav. 197 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: Evergreen 4-6344

J. VAITULIONIS PIRMAS LIETUVIS Chiropaktas Gydytojas 307 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak. Švenčiančiais sunitara

LIETUVIŠKA ALUDĖ KARŠTI UZKANŽIAI - KASDIEN Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS Alus. — Didelis pasi-rinkimas visokių gėrimų Juozapas Zeidat 411 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

JULIUS PAKNIS REAL ESTATE & INSURANCE Sąžiningas ir skubus patarnavimas visais namų pirkimo, pardavimo ir paskolų reikalais. 133 SEELEY AVE., ARLENGTON, N. J. Tel.: Kearny 2-3249.

IVAIRIŲ DRABUŽIŲ SIUVYKLA Siuvami įvairūs drabužiai moterims, vyrams ir vaikams pagal užsakymus. Drabužiai siuvami pagal vėliausias madas. Reikalingi darbininkai: apreiteriai, preseriai ir rankiniai suvėjai. Alga gera. Patyrimas nereikalingas. Praneškite apie šias geras progas savo pažįstamiems. JUOZAS LUGAUSKAS 168 ROEBLING STREET, BROOKLYN, N. Y.

JOHN V. BALTRUKONIS INSURANCE & REAL ESTATE NOTARY PUBLIC TEISINGAS, SAŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIECIAMS 81 FOREST ST., KEARNY, N. J. Tel.: Kearny 2-3237.

KOMEDIJANTO KOMEDIJOS

Kaip B. Daugvietis per radiją kvietė grįžti pas bolševikus savo žmoną iš Vokietijos

Neseniai per Vilniaus radiją žinomas Lietuvos teatro darbuotojas ir režisierius Borisas Daugvietis pats skaitė ilgiausią laišką (apie 20-25 minutes laiko) savo žmonai, garsiai lietuvių artistei Nelei Vosyliūtei Daugvietienei, kuri nuo bolševikų pabėgo į Vokietiją ir šiuo metu gyvena su dukterimi Bavarijoje, prie Konstancos ežero...

Daugvietis savo laišką skaitė labai pakelti ir sujudintu balsu. Jis karštai ragino žmoną grįžti Lietuvon, nes ji šiuo metu čia esanti labai reikalinga, kaip esant reikalingas kiekvienas inteligentas ir švietulys. Menininkas galįs tapti tik tada, kai jis gyvena glaudžiai susijęs su savo tauta. Taigi, ir Vosyliūtė-Daugvietienė turin ti pamesti savo "miesionišką papročius" ir nedelsdama grįžti pas jį į Vilnių, kur ją laukias rimtas meno darbas.

Pats Daugvietis džiaugiasi, jog jam ir šį kartą labai gerai pasisekė. Tuoj raudonajai armijai užėjus, jis iš vokiečių administracijos valstybinio dvaro Plungėje buvo nuvežtas į Vilnių ir paskirtas Vilniaus Valstybinio Dramos Teatro meno vadovu. Jis jau atnaujines Čekovo "Vyšnių sodas" pastatymą ir dabar ruošiasis pastatyti naują savo paties parašytą veikalą — "Nauja Vaga."

KAS TAS DAUGVIETIS?

Matyt, kad Daugviečiui iš tikrųjų už vieną kartą gerai pasisekė... Jis vėl išliko! Daugvietis amerikiečiams, kurie lankėsi Lietuvoj, daugeliu girdėtas, bet retam arčiau pažįstamas.

Istikrąjį, Lietuvos, ypač per bolševikų ir nacių okupacijas, jis buvo labai įdomus žmogus: o jo istorija — ne mažiau įdomi ir chreteringa ištaisam būreliui pačių bjauriausių lietuvių išverstųjų, kurie laizė puspadžius ir rau donajam ir rudajam Lietuvos okupantui, — o dabar ir vėl išskyla į vadovaujančias vietas.

Nedaug tebuvo ir tėra tokio talento žmonių, kaip Borisas Daugvietis. Klausant jo laiško per Vilniaus radiją ir atsimebant, kaip tas žmogus neseniai gyveno ir laikėsi, atrodo, jog girdi ne gyvo Daugviečio balsą, bet sapnuojį kažkokį keistą ir sunkų sapną...

REŽISIERIUS IR SESIŲ DUKTERŲ TĖVAS

Pats Daugviečias truputį latviškos kilmės, kilęs iš Biržų apskr. Jis yra čia vadinamas "bambizų" (liuteronų) tikybos. Bet dar aną karą jis ėjo mokslus Rusijoje. Buvo girininku ir ūkvedžiu. Šalia to, studijavo teatro meną, pasireiškė, kaip labai gabus artistas ir grįžęs į nepriklausomą Lietuvą greitai išliko, kaip pirmiausias Kauno teatro dramos režisierius.

Jis buvo vedęs rusę ir iš jos turėjo 5 dukteris. Bet su pirmąja žmona greit persikyrė — pametė ją su visomis penkiomis dukterimis. Pirmoji Daugvietienė dideliame varge visas savo dukteris vis dėlto gerai išauklėjo ir išmokino: — keturias pasidarė nors ir ne pirmiausias, bet gana neblogomis artistėmis. Jos visą laiką dalyvavo aktyviai Lietuvos gyvenime: viena operoje, o likusios trys — dramos teatruose: Kaune, Vilniuje ir Šiauliuose.

Pametęs savo pirmąją žmoną su mažomis mergaitėmis, Daugvietis vedė antrą kartą žmoną artistę Nelę Vosyliūtę, su kuria turėjo dar vieną dukterį. Ji dabar yra 18-20

metų ir taip pat parodė didelių gabumų scenai. Vokiečių laikais Telsių miesto teatre ji buvo pradėjusi sėkmingai vaidinti.

O pats Daugvietis, kaip minėjome, visą laiką buvo režisierium ir protarpiais vaidindavo. Nė vienas Lietuvos režisierius tiek daug nepastatė įvairiuose Lietuvos teatruose veikalų, kaip Daugvietis. Tai buvo be galo energingas ir produktyvus režisierius. Ypač jis mėgo statyti lietuvių dramaturgų veikalus, ir čia jo nuopelnai neabejotinai dideli. Apie Daugviečių teatro kritikai sakydavo, kad jis ne stato veikalus, o stačiai kepa vieną po kito, kaip blynus...

Labai aukštu meniškumu nepasizymėdavo, bet teatraini juk nesudaro iš vien genijų. Reikia juose ir darbininkų, kurie dirba kasdien ir daug. Toks buvo Daugvietis.

Nors ir latviškos kilmės, bet niekam nekėlė abejonių savo lietuviškumu ir patriotiizmu. Daugviečio tėvas buvo mokytas teisininkas ir mūsų nepriklausomybės pirmojo dešimtmečio tarpu ėjo taikos teisejo pareigas. Jis sulaukė labai žilo amžiaus ir mirė dar prieš bolševikų atėjimą.

AKTYVUS TAUTININKAS

Borisas Daugvietis — plačių talentų vyras. Jis nepasitenkino vien režisavimu. Tuo pat metu jis profesoriavo įvairiose dramos meno studijose, buvo aktyvus laikraštiniškas, rašė lengvus ir puikius feljetonus "Lietuvos Aido" bei kituose laikraščiuose.

Tautos švenčių ar kitų valstybinių iškilnių progomis jis paruošdavo savo misterijų ir vieną kitą pjesą. Jis parašė ir režisavo pirmąjį lietuvišką filmą! Jis redagavo Kauno teatro laikraštį — "7 meno dienos." Taigi — devynių meno amatų žmogus. Niekur ne genijus, — bet visur gana geras.

Visada rodėsi didelis lietuvis, didelis patrijotas ir net iovinistas. Su valdančia partija jis visuomet "iš principo" palaikydavo šilčiausius antyklus. Kaip žinoma, teatru žmonės visuomet mėgstą risokius valdovus, karalius r carus...

Bet Daugvietis ir tuo neitenkino. Jis priklausė tikuoju nariu Lietuvių Tautininkų Sąjungoje. Drauge su operos artistu Antanu Sodeiča, B. Daugvietis buvo pats aktyviausi tautininkų veikėjai meno sluogsnuose. Jie priklausė, rodos, 12-ajai Kauno tautininkų apylinkei. Daugvietis buvo ypač aktingas 1940 m. sausio mėnesio tautininkų visuotinio suvažiavimo narys...

Bolševikų įgulos tada jau stovėjo Lietuvoje.

Bet Daugvietis vis dar tebuvo tautininkas.

Tik 1939 m. spalio 11 d., kai bolševikai "grąžino" Lietuvai Vilnių, jis su keliais artistais demonstraciją dieną nuėjo prie sovietų pasiuntinybės balkono ir tai gatvėje dideliu balsu išdeklamavo kelis sūkius už Lietuvos ir SSSR draugiškumą ir padėką Stalinui dėl Vilniaus sugrąžinimo...

Taigi, Daugvietis jau kažką užnodė ore. Bet jo uoslė visuomet buvo nelabai jautri: jis visuomet persiorientuodavo tik tada, kai ateidavo paskutinė minutė, ar ir 5 minutes po dvilikos...

1940 m. bolševikų okupaciniams pulkams jau žygiuojant Kauno gatvėmis, jis uždusęs atbėgo į "Lietuvos Ai-

do" Redakciją (kur buvo aktyvus bendradarbis) ir be jokios diskreijos klausinėjo kiekvieną sutiktą aidietį:

— Na, vyrai, sakykit, ką dabar daryti? Pasilikti ar bėgti? Aš visgi manau, kad pas vokiečius būtų geriau, negu pas rusus...

Niekas tada jam nedavė atsakymų į tokius kvailius klausimus.

Šitas panikmakeris panašiai dar ne vieną žmogų klausinėjo Laisvės Alėjoje.

Bet galų gale Kaune jis pasiliko, tapo vėl režisierium teatre ir — didžiausiu bolševizmo propagandistu. Darė visokius prosovietiskus pareiškimus, sakė komunistines prakalbas, dalyvavo mitinguose. O kad sriboje netrūktų druskos, pasidarė net vieno komunistinio Kauno žydų teatro meno patarėju ir režisierium...

Aktyvus tautininkas mokėjo pasidaryti ne mažiau aktyvus bolševikas.

DAUGVIEČIO MALDA

Kaip minėjome, šiam temperamentingam vyrui niekuomet nepavykdavo laiku numatyti ateities. Ką jis darė ir keno bliūdą laizė, — visuomet buvo įsitikinęs, jog taip tęsis per amžius...

Todėl ir sovietų - vokiečių karas Daugviečių užtikio vėl visiška "nepasiruošus". Vokiečiai jau užėmė Kauną, o Daugviečis dar nebuvo suėjęs padaryti nė vieno gesto, palankaus naujiems okupantams...

Jis bėgti jautė, kad už savo bolševikišką karštumą gali gauti į skūrą. Jis tuoj soko si prie tų lietuvių (gestapininko Pyragiaus ir kitų), apie kuriuos manė, kad jie galės jį užtarti prieš vokiečius.

Vėliau Pyragius pažįstamiems nuolat pasakodavo apie Daugviečio tragišką "dėmaršus".

Esą, Daugvietis, visas susijaudinęs ir išprakaitavęs, pribėgo prie jų, puolė ant kelių ir savo didžiule ranka mūdamsis į krūtinę storu balsu šnioktė:

— Brolužiai, padėkite. Dovanokite! Kaltas esu, tikrai kaltas, padariau klaidą...

Nejaugi nebus galima persiorientuoti? Brolužiai, leiskite man dar vieną kartą persiorientuoti, — bet dabar jau tikrai paskutinį kartą gyvenime!

Pyragius pasakodavo, jog jam smarkiai buvę pikta ant Daugviečio. Bet kai jis taip širdingai ėmė prašyti leisti dar "kartą, ir jau paskutinį kartą persiorientuoti, tai tada Pyragių ir kitus jo sebrus suėmęs toks juokas, kad visi si pykčiai praėjo...

Taip Daugvietis ir išsigelbėjo.

Šito cirko juokdario niekas vokiečiams neskundė (o vokiečiams kažkoks ten režisierius nebuvo įdomus), — tik tai patys lietuvių artistai išmetė jį iš teatro.

Daugvietis, labai persigandęs, išvažiavo į provinciją.

OSTLANDO ADMINISTRATORIUS

Bet Daugviečias nebūtų gabus režisierius, jei jis nebūtų ko nors įdomesnio nesurežisavęs...

Už poros mėnesių visas Kaunas ir Vilnius, pilvus iš juoko susiėmė, kalbėjo, jog Borisas Daugvietis grįžo "agronomija" ir maisto trūkumų laikotarpyje gavo geriausią tarnybą, kokią tinkamais laikais buvo galima įsi-vaizduoti.

Jis pasidarė Zagarės ir dar kitų devynių dvarų administratorium!

Jis įstojo į vokiečių tarnybą. Gavo gerą ir aukštą vietą vokiečių firmoje, kuri turėjo baisiai ilgą vardą ir nė vienas lietuvis jo nemokėjo

istarti, nenulūžęs liežuviu. Firma vadinosi: Landwirtschaftsgesellschaft m. C. H. Ostland. Jos tikslas buvo administruoti visus dvarus ir visas žemes Lietuvoje, kurias vokiečiai atėmė iš lietuvių ir paskyrė vokiečių kolonizacijos reikalams.

Tuos dešimtį dvarų Daugvietis buvo paskirtas administruoti, žinoma, tik laikinai. Karą pabaigus, jie buvo numatyti atiduoti nuosavybėn pasizymėjusiems vokiečių karininkams, naujiesiems Ostlando riteriams kryžiuočiams. Daugvietis tada būtų buvęs atstatytas iš administratoriaus pareigų ir padarytas tik kokio naujo barono arklidžių prižiūrėtoju arba kiaulių šeriku...

Daugvietis, užmiršęs savo menus ir veikalus, iš kailio nėrėsi, kad tik būtų sąžiningis administratorius ir jis pas vokiečius tose pareigose turėjo labai gerą vardą. Jis gerai pavaišindavo vokiečius viršininkus, išpildavo duokles, kietai į nagą laikė suėmęs dvarų darbininkus, kurių tarpe būdavo rusų belaisvių vergų ir žydų iš geto.

HEIL HITLER!

Toje Ostlando firmoje tarnautojais dirbo ir eilė lietuvių, tad apie Daugviečio žygius visi gerai žinojo. Daugkas nuolat apie tą gabųjį "režisierių" pasakodavo anekdotus ir juokus.

Daugvietis labai silpnai temokėjo vokiškai. Bet Ostlando administratorių suvažiavimuose ar su savo vokiečiais viršininkais vis stengėsi kalbėti vokiškai. Net raštus į centrą mėgindavo rašyti pasibaisėtina prūsų kalba. Ir su vokiečiais sveikindavosi visuomet tik madingais žodžiais: — Heil Hitler!

Ar tai ne gabumas ir ar ne bolševikiškos politikos lankumas? Daugvietis visgi netešėjo pažado — jis dar kartą "persiorientavo"...

O. VOSYLIŪTĖ IR DAUGUVYTĖS VOKIETIJOJ

Vieno dalyko tik jam dar trūksta — žmonos. Todėl jis ir kvietė dabar ją grįžti. Čia tai ne menkas kuriozas!

Reikia žinoti, kad garsioji lietuvių dramos teatro artistė Vosyliūtė niekad nebuvo nei tautininkė, nei fašistė, nei nacistė. Moterų artiškių tarpe ji buvo žinoma, kaip viena iš nedaugelio — kairioji! Jaunystėje ji buvo "ausrininkė," socialistė revoliucionierė ir savo politinėmis pažiūromis tokia maždaug pasiliko, nors kaip artistė ir neturėjo progos reikštis.

Įdomu, kad Vosyliūtė yra iš tos pačios Vosylių giminės, kurių vienas atžala, studentas technikas Vosylius savo laiku atliko garsųjį atentatą Kauno teatro sode prieš diktatorių prof. Voldemarą. Du kiti atentato dalyviai, Bulota ir Gudelis, išbėgo į užsienius, bet Vosylius sunkiai susižeidė bėgdamas savo paties pasigaminta bomba, buvo suimtas ir mirė nuo žaizdų, — ar buvo nuteistas ir sušaudytas (šių eilučių rašytojas gerai neprisimena).

Vosyliūtė niekad šio fakto neužmiršo, — ir ji niekad nebuvo nei smetonininkė, nei jokia "fašistė".

Vis dėlto ji, paragavusi vienerius metus bolševikinio režimo, — išbėgo į Vokietiją!

Ar tai ne gabumas ir ar ne bolševikiškos politikos lankumas? Daugvietis visgi netešėjo pažado — jis dar kartą "persiorientavo"...

Ar tai ne gabumas ir ar ne bolševikiškos politikos lankumas? Daugvietis visgi netešėjo pažado — jis dar kartą "persiorientavo"...

Tas pats laikraštis kitą kartą praneša, kad Augsburgėje Vokietijoje, prie lietuvių meno būrelio aktininkai dirba kitos artistės Daugviečio žmonos dukters, kurių palaidūnas tėvas tuo tarpu kažkodėl dar nekvieta grįžti į bolševikų okupuotą Lietuvą...

Drama ar komedija, spręskite jūs patys. Komentarai čia nebereikalingi. Patys faktai už viską kalba.

Toks įvykis mūsų kultūros istorijoje bus turbūt pirmūtinis, o ir pasaulyje ne dažnas...

Vyt. Stumbras.

Sudegino opiumą

Generalizmo Čian Kai šeko įsakymu, Pekine viešai sudeginta 800,000 uncijų opiumo. Medicinos reikalams palikta 60,000 uncijų. Už opiumo var tojimą dabar Kinijoje baudžiama mirties bausme.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
 Įsteigta 1882 m.
 Mūsų batų kokybę jau seniai yra žinoma lietuviams
DIZIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
 245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
 Telefonas: EV-7-2043

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
 KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS
 Telefonas, EVergreen 8-9770
MATTHEW P. BALLAS
 (BIELIAUSKAS)
 660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
 Notary Public Tel.: STagg 2-5043
STEPHEN AROMISKIS
 (ARMAKAUSKAS)
 423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
 Tel. EVergreen 7-4335 Kopolyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
 V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
 GENERAL INSURANCE AGENT
 54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
 Notary Public Tel., Newton 9-4464
F. W. SHALINS
 (SALINSKAS)
 LAISNIUOTAS GRABORIUS
 84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
 Tel. Virginia 7-4499 Kopolyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME
 P. RADZEVICIUS, Direktorius
 Telefonas, STagg 2-4409
 402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
 Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

MANHATTAN LIQUOR STORE
 264 Grand Street, kamps Roebliing St.
 BROOKLYN, NEW YORK
 License No L. 886

Ji puikiai nuteiksi, padovanodamas Kalėdoms bonką viskės.
 Puikiausias pasirinkimas ir mažiausios kainos pas

La Guardia nepaprastas pasiuntinys Brazilijoje

Iš Baltųjų Rūmų pranešama, kad prezidento Trumano paskyrimu, buvęs New Yorko mēras La Guardia tuojau po Naujų Metų išvyksta į Braziliją, kur jis prezidento Dutra inauguracijoje atstovaus Jungtines Valstybes.

Geras būdas ieškoti Lietuvai draugų

Zinomas filmininkas p. Motūza iš Richmond Hill, N. Y. neseniai parašė savo apylinkės kongresmanui Latham laišką, kuriame jis prašė remti Kelly rezoliuciją 390 n. Be savo ir savo žmonos parašų, p. Motūza dar paprašė tą laišką pasirašyti ir savo kaimynus. Su visais tais parašais jis pasiuntė tam kongresmanui laišką, j kurį tuojau buvo gautas labai palankus atsakymas.

Tai yra labai geras būdas ieškoti Lietuvai draugų JAV Kongrese. Panašius laiškus lietuvių kilmės piliečiai galėtų rašyti ir senatoriams, kaip Mead ir Wagner, prašant juos remti Willis rezoliuciją senate.

Amerikos Atstovų Rūmų ir Senato nariai skaitosi su savo balsuotojų reikalavimais. Jeigu tik Kongreso nariai gaus pakankamai tokių laišku, tai Kelly-Willis rezoliucijos Lietuvos laisvės reikalą JAV Kongrese tikrai bus priimtos.

D. K.

Visuotinis susirinkimas

New Jersey Lietuvių Tarybos visą visuotinį mėtinį susirinkimą įvyksta Lietuvos šv. Jurgio Draugijos salėje, Newark, sekmdienį, gruodžio 30 d., 12:30 val.

Valdyba padarys pranešimą iš 1945 metų darbavimosi. Bus pasiūlytas projektas 1946 metų veiklai ir renkama nauja valdyba.

Visi už Lietuvos laisvę kovojantį yra prašomi dalyvauti šiame susirinkime.

New Jersey Liet. Taryba, A. S. Trečiokas, sek.

V. Bacevičiaus radijo koncertas

Gruodžio 30 d. (sekmdienį) įvyks Vytauto Bacevičiaus piano recitalis radio stoty WNYC nuo 5 iki 5:30 val. vakare.

Programoj: Liszto, Chopino, Zygmanto, Skriabinio ir Albenizo kūriniai.

Kur dingio Tarzanas?

Dingo, bet neišgam. Ateinančią savaitę skaitytojai vėl galės gėrėtis jo avantiūromis beždžionių krašte.

JUBILIEJINIS VIENYBĖS KONCERTAS

POLYNA STOSKA-STOSKIUTE

Nauji 1946 metai — jubiliejiniai Vienybės metai. Vasario 24 d., kaip jau žinoma, ta proga, įvyksta jubiliejinis Vienybės koncertas, kuriame dalyvaus iki šiol brooklyniečiams negirdėti artistai. Be operos artistės Stoškiutės, Vienybės koncerte dalyvaus artistai iš kitų miestų.

Vienybės 60 metų jubilėjaus iškilimams ruošti organizuojamas specialus veikėjų komitetas. Jau dabar gaunama daug laišku, kuriuose veikejai taurėjasi apie šį istorinį parengimą.

Po Naujų Metų Vienybės koncertas bus paskelbta plati jubiliejinio koncerto ir minėjimo programa. Koncertas, kaip žinoma, įvyks Labor Lyceum salėje, Brooklyne.

Vienybės 60 metų jubilėjaus proga, ruošiamas ne tik specialia programa, bet ir specialūs Vienybės leidiniai, kuriuose bus atsiminimų iš laikraščio darbų ir gyvenimo praeities.

Šia proga, primenama, kad jubiliejinio turinio straipsniai reikia jau dabar siųsti Vienybės. Taip pat prašoma nesiųdinti su sveikinimais jubiliejiaus proga.

Vienybės 60 metų jubilėjus — retas įvykis lietuvių kultūros istorijoje. Tai vienintelis laikraštis, sulaukęs tokio ilgo amžiaus.

Taigi, ruoškimės, šiam ne paprastam jubiliejui švesti.

P. K.

Antanas Kundrota sunkiai susirgęs

Amerikos lietuvių sportininkų tėvas, žinomas ristikas, Antanas Kundrota, yra sunkiai susirgęs ir jau kuris laikas gulį Queens General ligoninėje.

Antanas Kundrota buvo laikomas stipriausiu lietuvių imtynių ringe. Jis yra rungtis su visais pasauliniais ristikais. Jo vardas žinomas visoje Amerikoje.

Draugai tikisi, kad ir ši sunki kovą su liga Antanas laimės.

Naujiems Metams sutikti vakariene

Maspetho Lietuvių Piliėčių Klubo Moterų Skyrūs ruošia Naujiems Metams sutikti vakariene, kuri įvyks klubo patalpose, Maspeth. Bilietų kainos \$2.50. Seimininkės Zada svečius gerai vaišinti.

IEŠKOMI

Adamonis Jonas, sūnus, Jono, kilęs iš Vazgėlių km., Anykščių v., gyvenęs Omaha, Nebr., o gal ir New Yorko apylinkė.

Balsienė, Julija, gyvenusi 7401 So. Chicago Ave. (?), Chicago, Ill.

Baltakienė, Pranciška, gyvenusi Gardner, Mass.

Bartkus, Jonas, kilęs iš Laitelių km., Ukmergės apskr.

Ciunytė, Marija, kilusi iš Valkininko miestelio ir iki 1939 m. gyvenusi Boston, Mass.

Dambrauskai, Juozas ir Motiejus.

Dauginiėnė-Natkaitytė, Apolonija, gyvenusi 7401 So. Chicago Ave. (?), Chicago, Ill.

Diliunas, Karolis, Gaudešienė - Gumuliuskaitė, Barbara, kil. iš Trumpainių km., Laukūvos v., Tau-

ragės a., iki 1927 m. gyvenusi Čikagoje, o vėliau New Yorke.

Grubliauskaitė, Ona, Gutauskienė - Vasiliauskaitė, Zofija.

Gylienė - Stankevičiūtė, Pranciška.

Jauga, Antanas, kilęs iš Akmenės, gyvenęs Kanadoje, o vėliau persikėlęs į Jungt. Am. Valstijas.

Jonika, Juozas, gyvenęs Gardner, Mass.

Jucienė - Jankauskaitė, Aleksandra, duklė Anupro ir Rozalijos, kilusi iš Deveikiškių km., Kraikių v., Kedainių apskr., dar 1939 gyvenusi Philadelphia, Pa.

Kačergis, Jonas, Kalvynas, Antanas, kilęs iš Garliavos m., Kauno apskr.

Kerbelis, Juozas, kilęs iš Laitelių km., Ukmergės apskr. Kitrusienė, Petronėlė, kilusi iš Sankų km., Jurbarko v., Raseinių apskr.

Kuzitauskienė, Marijona, gyvenusi Pittsburgh, Pa.

Kuznaitė, Valė, kilusi iš Veldžio km., Panevėžio apskr.

Lukaitienė - Tanašauskaitė, Bronė, kilusi nuo Alvito, Vilkaviškio apskr.

Mačiulaitis, Jonas, gyvenęs Brooklyn, N. Y.

Makutenas, Juozas, atvykęs Amerikon 1926-27 m. gyvenęs New York, N. Y.

Maliukevičius, Jurgis, Meiskauskai, Jonas ir Marė, prieš ištekančią Baranauskaitė, 1939 m. gyvenę Brooklyn, N. Y.

Nickus, Jonas, gyvenęs 117 Margaret St., Phila., Pa.

Misiunas, Augustas, kilęs iš Antaličių km., Zemaitkiemio par., Ukmergės apskr., gyvenęs Chicagoje.

Nevardauskas, F., gyvenęs Philadelphia, Pa.

Rinkevičienė - Rinkin, Elėonora, prieš ištekančią Mačiulaitytė, gyvenusi 25 Norwood Ave., Brooklyn, N. Y.

Sakalauskas, Edvardas, sūnus Mykolo.

Snarskis, Petras, gyvenęs Chicagoje.

Spilgaitienė - Spilgis, Ona, prieš ištekančią Vyknaitytė, gyvenusi Brooklyn, N. Y.

Stumbriai, Juozas ir Morta, arba jų vaikai Jonas, Antanas ir Povilas, gyvenę Chicagoje.

Sikidamsas, Leonas, kilęs iš Naumiesčio, Tauragės apskr., gyvenęs Chicagoje.

Tumienė - Dambrauskaitė, Jadviga, gyvenusi New Yorke ir 1938 m. su savo dviem dukterim lankė Lietuvoje.

Urbonienė - Nakutenaitė, Uršulė, atvykusi Amerikon 1926-27 metais ir gyvenusi New Yorke.

Ieškomeji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliiepti: Consulate Gen. of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York 24, N. Y.

BUVO TRYS BROLIAI...

(atkelta iš '1 psl.)

Keturioms dienoms prieš Maskvos konferenciją vienas iš britų užsienių viceministrų, MacNeil, iškilmingai pareiškė:

— Mūsų politika dabar yra pagrįsta desniu, kurio nebuvo ligšiol paskelbusi jokia kita šalis savo užsienio politikos baze. Šitas dėsnis yra toks: mes ryžtamės išnaudoti mūsų prestižą, mūsų ekonominį pajėgumą ir mūsų diplomatiją užgarantuoti žodžio, spaudos ir rinkimų laisvės kraštuose, su kuriais mes palaikome santykius...

Kas gali būti gražesnio, kaip šitokio dėsnio paskelbimas. Bet šis dėsnis nebe naujas. Jis mažiausia tiek pat senas kiek Atlanto čarteris. Tik truputį tejaunesnis už Trumano 12 punktų. Ir tiek pat žilas, kiek Wilsono 14 punktų...

Nejaugi atsakingi politikai vis dar teebemano, kad Sov. Rusijos pavergtos Europos tautos yra vis tokios naivios, tokios kvailos ir taip trumpos atminties, kad vis ir vis jas galima guosti tokiais nuderėtomis ir nenuosirdžiomis frazėmis?

Tie laikai praėjo ir žmonių atmintis nėra tokia trumpa. Reikia ne paguodos žodžių, bet darbų. Juk Britanija palaiko santykius su Jugoslavija. Bet Tito režimą su „žodžio, spaudos ir rinkimų laisvės“ jį pripažįsta. Maža to, parlamente sėdi du ponai, kurie savo laikų palaidojo gen. Mihailevičių ir nusprendė Jugoslavijos priešakį patstatyti maršalą Tito. Tie ponai vadinas Churchillis ir Edenas. Tik jie šiandien sėdi opozicijos suoluose. Jie savo laikų padarė viską, kad šiandien Jugoslavija taptų federatyvinė „liaudies respublika“ ir pasirostų sau Stalino konstitucijos kopija. Jauną Jugoslavijos karalių Petrą jie globoja, kaip žinduolį vaiką, kad šiandien iš jo kiekvienas veikas galėtų pasijuokti...

Jugoslavijoje buvo pasodintas Haliko išpera. Jugoslavija buvo priskirta (slaptai) raudonojo imperializmo zoni. Jugoslavijos įvestas teroro ir diktatūros režimas, — o p. MacNeil vėl proklamuoja visus sočių laisvių principus ir su Jugoslavija palaiko gerus santykius...

Jugoslavija tik vienas iš pavzdžių. Lietuva, Latvija ir Estija tą patį pergyvenė gerokai anksčiau. Ir jos sudaro dabar „federaciją“ su Rusija! Ir kai Londonas su Rusija panaito tokius gerus santykius, tai turbūt reikia prileisti, kad jis mano, jog Lietuvoj yra pūkio žodžio, spaudos ir rinkimų laisvė, nes jau kelinti

metai netenka girdėti, kad Anglija būtų čia panaudojusi „visą savo įtaką“, kuri juk yra stambi. Mes linkėtume Londonui susilaukti tokių pat žodžio, spaudos ir rinkimų laisvių, kokios yra bolševikų okupuotoj Lietuvoj...

Tada panašiais žodžiais 100 milijonų europiečių irgi galėtų paguosti taurų poną MacNeilį.

Atvykstančius į sostines svetimų valstybių galvas paprastai pastinkama armotų sūviais — pagarbai.

Kadangi Bevinas ir Byrnes yra tik ministrai, tais juo Maskva pasitiko vien diplomatiškai. Tai yra — sovietų oficiozas Pravda šurkščiu tonu paklausė, ko anglai ir amerikiečiai aplink visą Rusiją laiko įvairiuose kraštuose tiek daug savo kariuomenės? O Maskvos žodžiais už kelių valandų pranešė, jog persų Azerbeidžane įvyko sukilimas ir ten paskelbta „autonominė liaudies respublika.“

Azarbeidžaną laiko okupuavę sovietų kariuomenė. Savo vaime aišku, kad Rusija „visiška nesikišo į Azerbeidžano demokratų sukilimą ir liaudies respublikos paskelbimą“...

Tai charakterizuoja geriau už viską, kokiame nuotaikoje prasidėjo trijų brolių konferencija, ir kokius šposus rodo esant reikalo išdavinėti tretytis brolius. Viskas, kaip toje pasakoje...

DAUGIAU KAIP PASAKOJE!

Kai skaitai kaikiuriuos britų spaudos samprotavimus, tai yra dalykų, kurie atrodo daugiau, nei būtų paprasčia pasaka. Ypač dėl sąlygų, kuriomis galėtų būti išduota atominės bombos paslaptis Rusijai...

Esą, Attlee kėlęs mintį, kad tarp kitko Rusijai atomo paslaptį busią galima pasakyti tik tada, kai Rusija irgi pasisakys, ko ištikrųjų nori ir kokiomis svetimomis žemėmis ji jau galutinai pasitenkins!...

Jeigu bus tik ši sąlyga, tai susitarimas garantuotas — kvailajį jaunąjį broliuką razumnijai tikrai „apgaus.“ Nieko nebus lengvesnio Rusijai, kaip pasisakyti, ko ji „galutinai“ nori ir jį daug nereikalau. O kai žinos atomo paslaptį ir pati pradės gaminti atomo bombas, tada Rusija paklaus poną Attlee, ko jis nori ir kokių žemių jis sutiktų irgi galutinai... atsižadėti!

Jei būtų nuobodu vartyti šūtis sulaužytų sutarčių, tai Lietuva galėtų priminti, kad ji su Rusija turėjo pasirašiusi keturias pagrindines sutartis, kur Rusija savo atstovų parašais buvo patvirtinusi, ko ji „galutinai“ atsisako. Visa tai Rusijai nė kiek nekludė 1940 m. birželio mėnesį nuspiantį ant jų sutarčių ir iškilmingą deklaraciją.

Dalykai yra per rimti, kad apie Maskvos slaptą konferenciją vien tik juokautume. Bet ne žurnalistas kaltas, kad daug kas vyksta, kaip toj pasakoje...

Rašydami laiškus, ar siųsdami prenumeratą, dabar prašomi adresuoti taip: Vienybė, 412 Bedford Av., Brooklyn 11, N. Y.

LICENSES

Beer, Wine, Liquor WHOLESALE AND RETAIL

NOTICE is hereby given that License No. RL 1591 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 227 Ocean Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. ANTONIO AMODEO, 527 Ocean Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB 10822 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 32 Louis Place, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. ANNA SARACCO, 32 Louis Pl., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 1837 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 545 Metropolitan Ave., Borough of B'klyn, County of Kings, to be consumed off the premises. VINCENT J. FEDERICO, 545 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. RW 1212 has been issued to the undersigned to sell beer and wine at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 263 Riverdale Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises. SAM KLEINMAN & LOUIS LEVINE, 263 Riverdale Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5129 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1108 Avenue P., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. JOHN P. MCCORMICK CHARLES H. YOUNG, 1108 Avenue P., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5652 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 545 Court Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. FRANCIS P. LYNCH & ROSE M. TORTORA (Court Liquor Store), 545 Court St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 5050 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1382 Bay Parkway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. LOUIS J. CANTONI, 1382 Bay Parkway, Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 566 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1698 Flatbush Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. FRANK PAIS, 1698 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 1716 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 128 Pine Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. RALPH J. RICCIARDI, 128 Pine St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. L 1825 has been issued to the undersigned to sell wine & liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 149 Rockaway Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises. MRS. SELMA SWARTZ, 149 Rockaway Ave., Brooklyn, N. Y.

Normandie Cocktail Lounge

SAM MAGEE, savininkas Barai, muzika ir šokiai 26 Main St., Orange, N. J. Tel.: OR. 3-9641

CLEMENT A. VOKET-VOKIETAITIS

Advokatas 41-40 74th Street, Jackson Heights, N. Y. Newtown 9-5972

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS 65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

MOTERŲ VIENYBĖS NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS NAUJŲ METŲ IŠVAKARĖSE GRUODŽIO 31 D., 1945 GEORGE WASHINGTON VIEŠBUTYJ Lexington Ave. ir 23-čia gatvė, New Yorke Pradžia 9 val. vak. Vakariene 10:30 val. vak. GROS A. JEZAVITO ORKESTRAS Bilietus galima gauti pas Moterų Vienybės nares ir Vienybės Admin., 412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI DR. JOHN WALUK 161 No. 6-th Street VALANDOS: 8-10 ryte 1-2 popiet 6-8 vakare Tel. Evergreen 8-9229 DR. BLADAS K. VENCIVS (DANTŲ GYDYTOJAS) 499 Grand Street VALANDOS: 9-12 ryte 2-9 vakare Penktadieniais uždaryta Tel. ofiso STagg 2-0706 Namų - Jamaica 6-3834 DR. A. PETRIKA (DANTŲ GYDYTOJAS) 221 So. 4-th Street VALANDOS: 9-12 ryte 1-8 vakare Penktadieniais uždaryta Tel. EVERgreen 7-6668

Kai prieš kalėdas New Yorke daug prisigijo, tai ir uoste jūrininkams buvo nemaža darbo.